

REFORMA
2017

Nowi Tropiciiele

Podręcznik klasa 1 część 1

Drogi WSiP,

Nigdy bym nie publikowała publicznie książek wydawnictw, które działają na uczciwych zasadach.

Wasza firma jednak promuje masowy dodruk, całkowicie niepotrzebnych książek, które mogłyby być zastąpione wersjami elektronicznymi!

Co prawda e-booki są dostępne na waszej stronie, jednak:

- W przeciwieństwie do fizycznej książki, licencja na e-book kończy się po roku. Oznacza to, że jeżeli moja córka chciałaby powtórzyć sobie całą wiedzę do matury, musiałabym jej kupić wszystkie wasze książki od nowa.
- Waszych e-booków nie da się pobrać! Wymagają one dostęp do internetu, co uniemożliwia ich użycie na naszej wsi, gdzie zasięg jest ograniczony.
- Wasze e-booki nie działają na telefonach komórkowych!
- Wasze e-booki sprzedawane są po tej samej (albo wyższej) cenie co regulame książki. Cena e-booka powinna być niższa, gdyż e-booki wymagają elektronicznego czytnika (tabletu)!

Czas rozpocząć nową erę, w której papier nie jest beczelnie marnowany dla pieniędzy.

Przedstawiam e-book, który spełnia wszystkie oczekiwania uczniów.

Dbajmy o środowisko, zróbmy to dla młodych pokoleń.

Krok po kroku

Schematy wyrazowe, sylabowe i głoskowe z kolorystycznym rozróżnieniem samogłosek i spółgłosek

I poziom trudności
– sylaby i wyrazy z poznanych liter z podziałem na sylaby

Wprowadzana **litera**

II poziom trudności
– proste teksty z podziałem na sylaby z wprowadzonych liter

III poziom trudności
– teksty dla dzieci czytających lepiej

🎵 odesłanie do stron z materiałem muzycznym

M odesłanie do matematycznej części podręcznika

📖 teksty do słuchania czytane przez osobę dorosłą

📖 lektura

Numer i temat dnia

22. Jesienny

Wprowadzana **liczba**

Aspekt porządkowy liczby

Aspekt kardynalny liczby

Rozkład wprowadzanej liczby na składniki

Porównywanie liczb w poznanym zakresie

Ilustracja wprowadzająca liczbę

Aspekt miarowy liczby

1 Opowiedz, jak wygląda twoja szkoła.

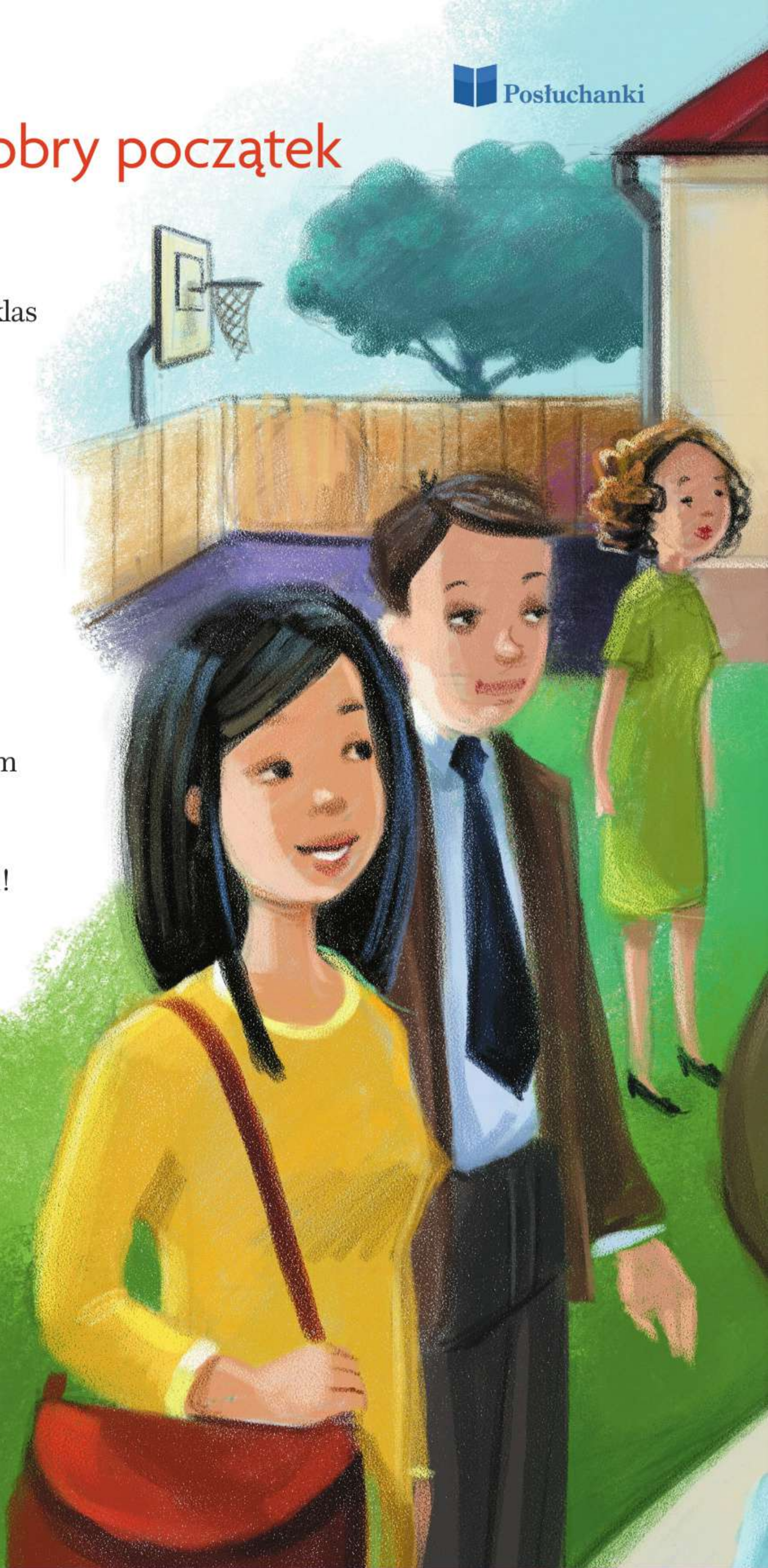
Piosenka na dobry początek

Dzwonek woła mnie i was –
na naukę przyszedł czas!
I już w ławkach wszystkich klas
tropi wiedzę każdy z nas!

Ref.: Tropimy literki,
tropimy cyferki,
tropimy przyrodę
i świata urodę,
melodie i nutki,
radości i smutki –
szukamy,
aż prawdę poznamy!

W szkole świetną panią mam
i kolegów wielu znam –
z nimi uczę się i gram,
więc jest super, mówię wam!

Ref.: Tropimy literki...

Jak to będzie?

Cześć, dzieciaki!

Nazywam się Hania i chodzę do pierwszej klasy. Tak jak Wy. To znaczy, razem z Heniem chodzimy. I jeszcze z innymi dziećmi. Henio to mój najlepszy kolega, chociaż jest ode mnie dużo niższy. Mama mówi, że on jeszcze urośnie tak, że się zdziwię. Ale nawet jeśli nie, to nic nie szkodzi. I tak go lubię.

Spotkaliśmy się na rozpoczęciu roku szkolnego. Wielka sala gimnastyczna i mnóstwo obcych dzieci, które się znały. Tylko my z Heniem nie znaliśmy nikogo, bo chodziliśmy do różnych przedszkoli. I chociaż to były zupełnie inne przedszkola, to pani postawiła nas razem. Wcale mi się nie podobało, że muszę stać z chłopakiem, więc odwróciłam głowę i udawałam, że słucham, co mówi pani dyrektor. Ale i tak nic nie rozumiałam. Bo tak naprawdę to się okropnie bałam, jak to będzie w tej pierwszej klasie. No i do tego jeszcze się wstydziłam, że ktoś zauważy, że się boję.

No więc pani dyrektor mówiła i mówiła, a ja stałam i się bałam. Ale udawałam, że wcale nie. I całkiem by się udało to udawanie, gdyby nie Henio, który zaczął coś mówić do swojej ręki. „Czemu mówisz do ręki?”, zapytałam, a wtedy on pokazał mi, co w niej ma. „To laleczka na kłopoty. Dostałem ją od babci. Trzeba jej powiedzieć, jaki się ma kłopot, a ona go zabiera”, powiedział Henio. Laleczka była maciupka jak paznokieć i zupełnie nie uwierzyłam, że poradzi sobie z czymś tak dużym jak kłopot. Ale zapytałam: „A ty co jej powiedziałaś?”. „Że boję się szkoły”, odpowiedział Henio. No i wtedy już wiedziałam, że Henio będzie moim najlepszym kolegą. Bo trzeba mieć dużo odwagi, żeby się przyznać do strachu.

Powodzenia w szkole!
Wasza Hania

PS

Tę laleczkę nazwaliśmy Noni. Ładnie?

1 Zobacz, co dzieci przywiozły z wakacji. Jak sądzisz, skąd są te pamiątki?

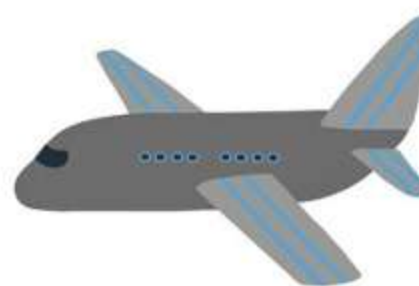
2 Co widzisz na obrazkach? Podziel wyrazy na sylaby. Wyklaszcz je i policz.

zamek

las

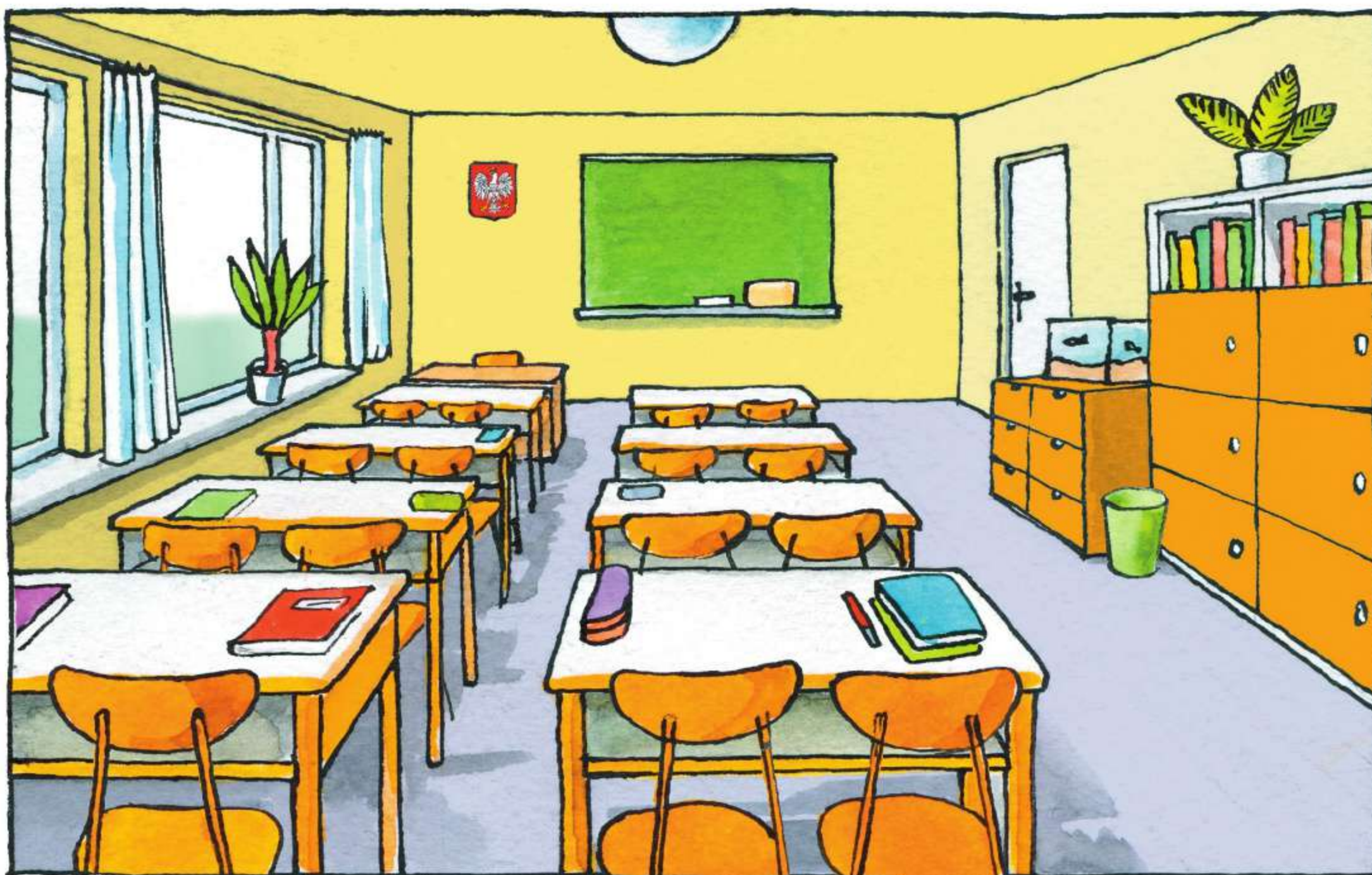
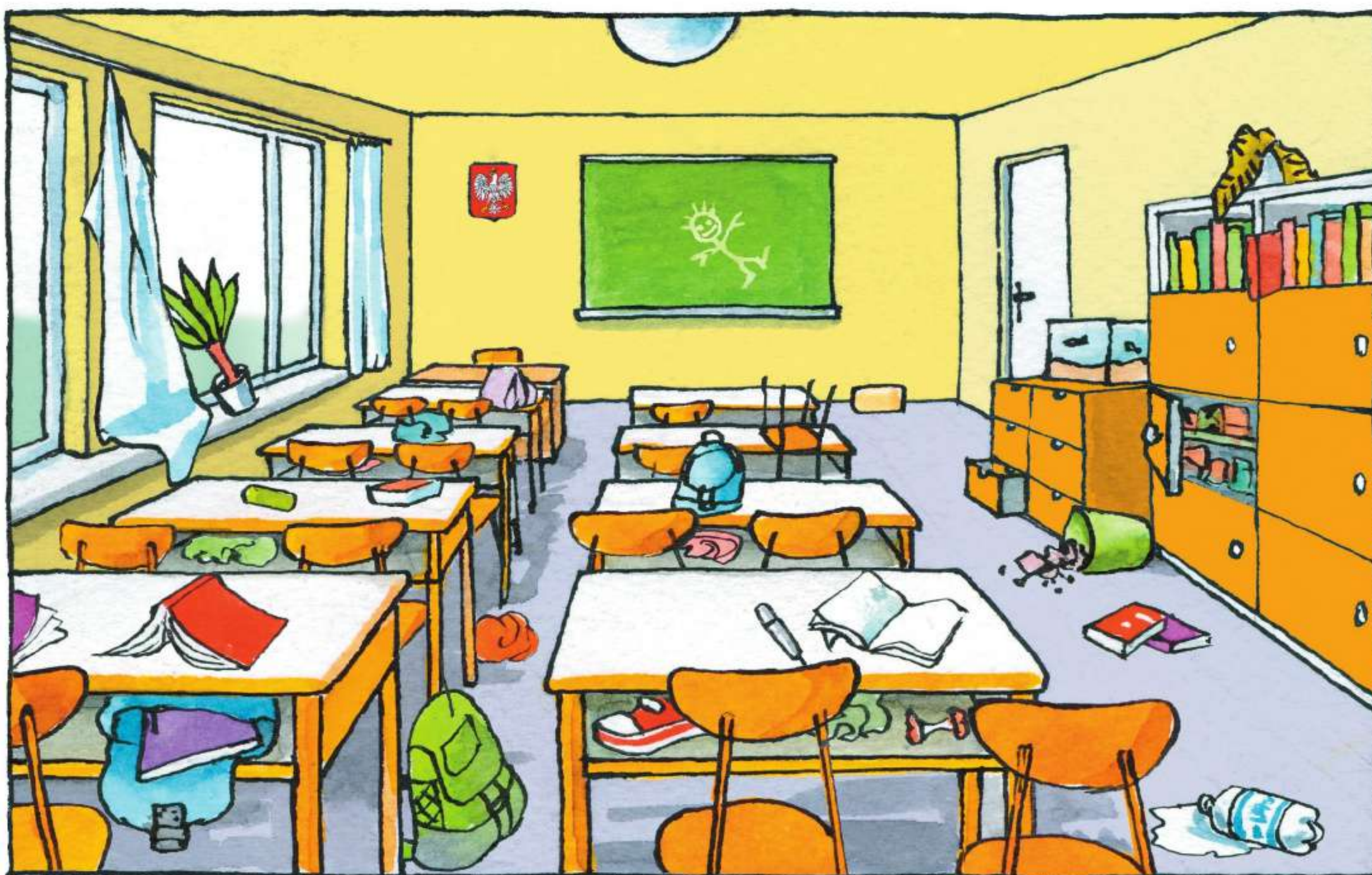
samolot

góry

- 1 Przyjrzyj się obrazkom. Co robią dzieci? Jak wyglądają sale, w których dzieci mają zajęcia? Jak wygląda sala, w której ty masz zajęcia?

- 1 Przyjrzyj się ilustracjom i powiedz, czym się one różnią.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Opowiedz, co się dzieje na obrazku.

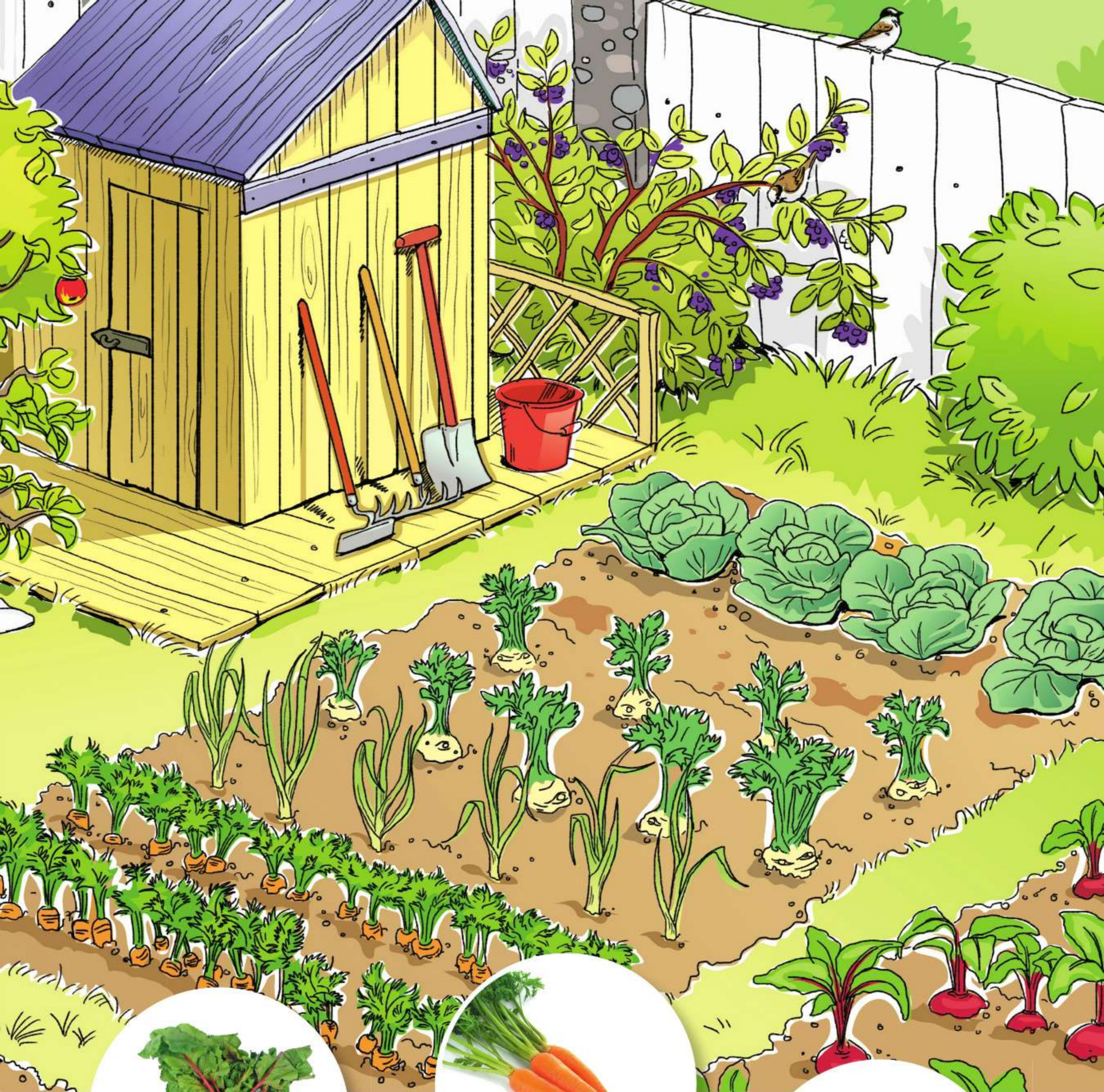

- 2 Opowiedz, co widzisz na zdjęciach. Które dzieci się cieszą, a które się smucą?

1 Powiedz, co widzisz na ilustracji.

- 2 Wymień nazwy owoców i warzyw, które rosną jesienią w sadzie i ogrodzie.

Zadanie domowe

Cześć!

To ja, Henio, kolega Hani. Siedzimy razem w jednej ławce i już wcale nie boimy się szkoły. Nie ma czego. Nasza klasa 1b jest całkiem fajna, a nasza pani ma grzywkę, a na imię – Jagoda. Jest bardzo miła i tylko czasem robi groźne miny. I to jest bardzo śmieszne, bo te miny zupełnie do niej nie pasują. Ale i tak staramy się słuchać naszej pani. To czasami jest trudne, ale nie za bardzo, dlatego całkiem mi się w szkole podoba. Robimy różne ciekawe rzeczy – poznajemy litery, rysujemy i bawimy się, a potem idziemy do domu. I właściwie jest zupełnie jak w przedszkolu.

To znaczy było, do wczoraj. Bo wczoraj pani Jagoda powiedziała: „Zróbcie zadanie domowe”. Wcale mi się to nie spodobało. Ja w domu mam dużo fajniejszych rzeczy do robienia niż jakieś zadania. Po obiedzie pomyślałem: „Zrobię je później”. To samo pomyślałem po kolacji. Ale gdy leżałem w łóżku, to okazało się, że nie ma już żadnego „później” i zasnąłem. Śniło mi się zadanie. Skakało w plecaku po całym domu jak kangur. A potem przyśniła mi się nasza pani. Stała nad łóżkiem i pytała: „Heniu, czemu nie odrobiłeś zadania domowego?”. A najgorsze, że wcale nie miała tej swojej śmiesznej groźnej miny, tylko smutną.

Obudziłem się i usiadłem na łóżku. Za oknem było jasno. Szybko wstałem i wyjąłem z plecaka zeszyt ze strasznym zadaniem. I wiecie co? Ono wcale nie było straszne. Zrobiłem je bardzo szybko, tak szybko, że zdążyłem się jeszcze ubrać, zanim wstała mama. Naprawdę nie wiem, po co się tak męczyłem cały dzień. I jeszcze w nocy!

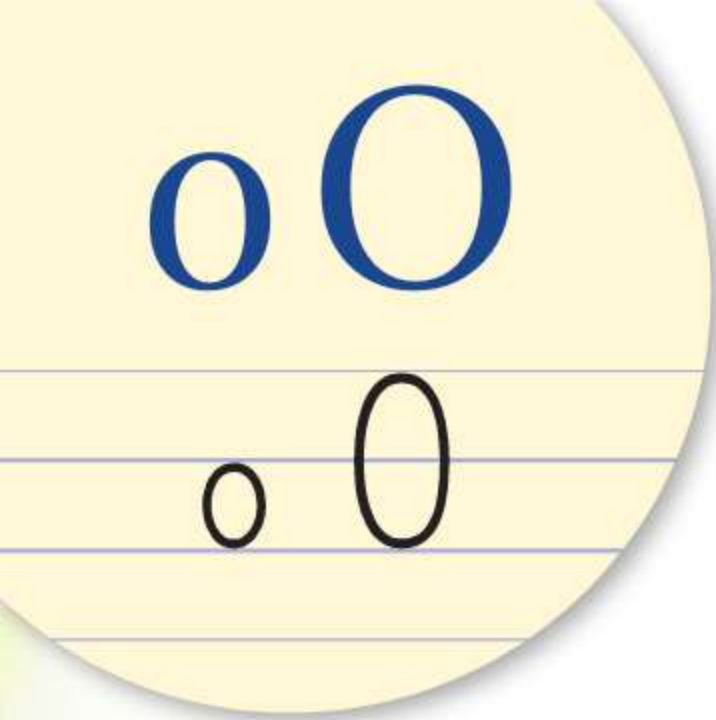
Wasz Henio od zadań specjalnych. To znaczy domowych.

PS

Hania przyniosła dziś oklejone pudełko po zapalkach. Powiedziała, że to domek dla Noni, naszej laleczki od kłopotów. Dziewczyny są dziwne. Ale i tak lubię Hanię.

okno

ok no

o k n o

Ola

To Ola i mama.
A na rogu Olek.
Olek i Alek
grają w piłkę.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Opowiedz, co widzisz.
- 2 Wyszukaj na ilustracji przedmioty, w których nazwach słyszysz głoskę o.

- 3 Wskaż w tekście wyrazy z literą o. Policz, ile jest tych liter.
- 4 Jak sądzisz, dlaczego gra w piłkę w pobliżu jezdni jest niebezpieczna?
- 5 Powiedz, co widzisz za oknem swojej klasy.

Gimnastyka oka i języka

- 1 Zrób takie same miny jak dzieci na fotografiach. Powiedz i pokaż, jaką zrobisz minę, gdy coś cię zasmuci, przestraszy, zachwyci.

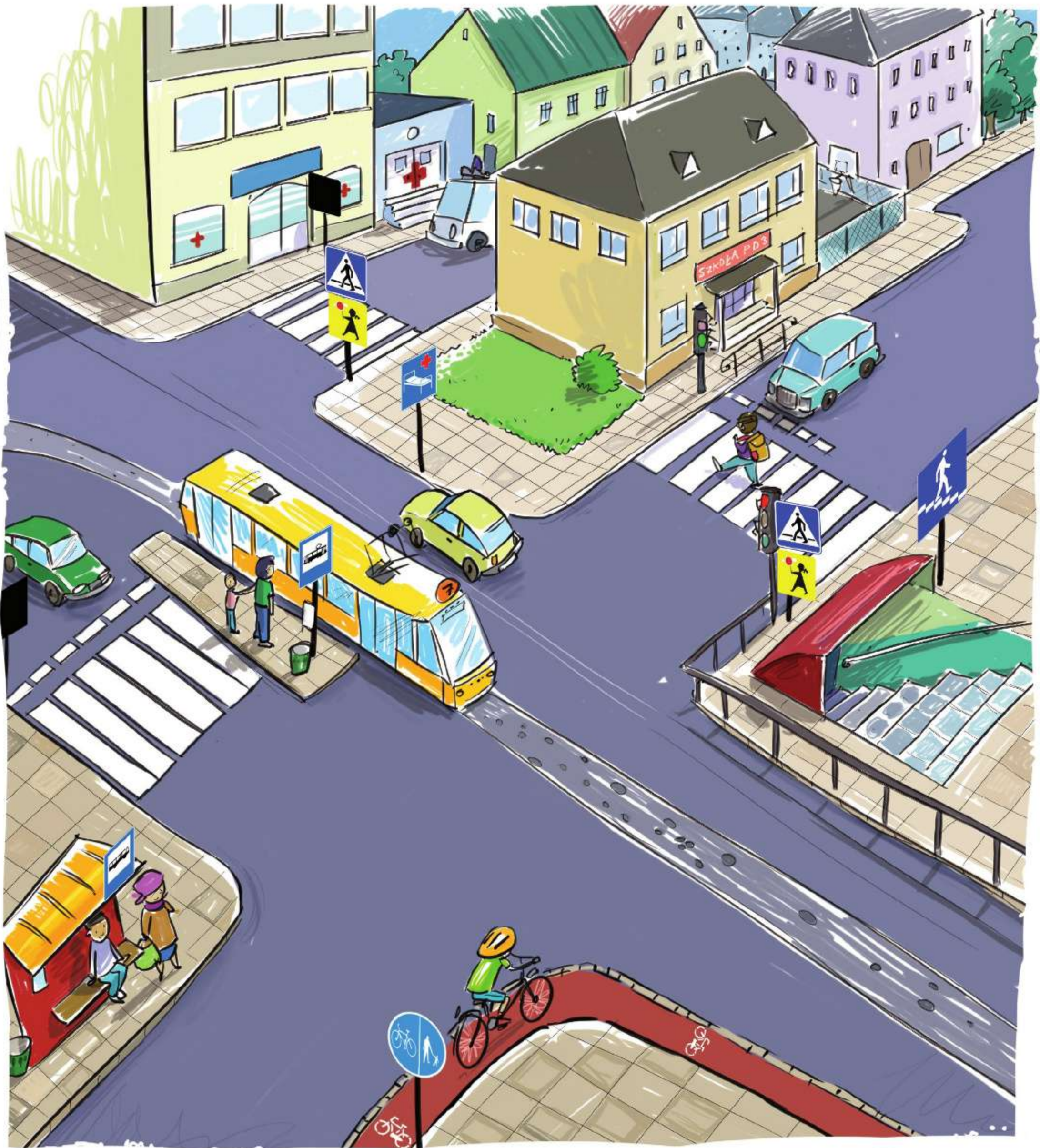
- 2 Wymawiaj głoskę **o** coraz głośniej i coraz ciszej.

ooOoOoO

OoOoOoO

- 3 Co widzisz na obrazkach? Powiedz głośno te nazwy, które zaczynają się głoską **o**. Powtórz nazwy tak, aby wyraźnie i dokładnie wymówić pierwszą głoskę.

- 1 Opowiedz, co widzisz na ilustracji. Odszukaj na niej znaki drogowe. Czy wiesz, co one oznaczają?
- 2 Powiedz, w jakich miejscach i dlaczego ustawia się te znaki.
- 3 Stwórzcie w klasie makietę miasta z ulicami, skrzyżowaniami, przejściami dla pieszych, znakami drogowymi i sygnalizacją świetlną.

Drogowi opiekunowie

(fragment)

Na scenę wychodzi po kolei pięcioro dzieci w odblaskowych kamizelkach, recytują fragment wiersza i odsłaniają znaki drogowe.

Dziecko I

Stoją znaki. Znak za znakiem.
I zadanie mają takie,

Dziecko II

Żeby ostrzec
(odsłania znak ostrzegawczy)

Dziecko III

I zakazać
(odsłania znak zakazu)

Dziecko IV

Lub kierunek dobry wskazać.
(odsłania znak informacyjny)

Dziecko V

Znak nakazu, moi mili,
Mówi, byście się skupili,
Tu zjechali, tam skręcili
I wypadku nie zrobili.
(odsłania znak nakazu)

* oszpecać – powodować, że coś staje się brzydkie.

Dziecko I

Znaki wszystkie na ulicy,
Ile jest ich, nikt nie zliczy,
Muszą czyste być, dlatego
Nie oszpecaj* ich, kolego! [...]

Dziecko III

Bo drogowy każdy znak
Informuje tak – czy siak.

Dziecko IV

Tu zabroni, tam podpowie.
Dobrzy z nich opiekunowie!

dom

kot

most

koło

rondo

- 1 Wyjaśnij na podstawie tekstu, dlaczego znaki są drogowymi opiekunami.
- 2 Jakie kształty i kolory mają znaki: ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne?
- 3 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, którą stroną drogi należy chodzić, jeżeli droga nie ma chodnika.
- 4 Jak sądzisz, dlaczego należy nosić znaczki odblaskowe?
- 5 Zorganizujcie w klasie ćwiczenia w przechodzeniu przez ulicę.

a A

a A

ara

a ra

a r a

Alek

To jest Alek.
Alek ma aparat.
A tu lata ara.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Opowiedz, co się na niej dzieje.
- 2 Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słychać głoskę a. Podziel te nazwy na sylaby.

- 3 Wysłuchaj czytanego przez nauczyciela opowiadania Zofii Staneckiej „Spotkanie z arą”. Powiedz, co mogłoby zdarzyć się naprawdę, a co jest możliwe tylko w wyobraźni.
- 4 Narysuj arę na kartce z bloku.

Rytmy świata

1 Opowiedz, co przedstawiają ilustracje.

flet

harfa

bęben

gitara

tamburyn

- 2 Powiedz, jaka muzyka lub jakie rytmy kojarzą ci się z każdą ilustracją.

Kto pracuje w mojej szkole?

nauczycielka

pielęgniarka

woźna

bibliotekarz

kucharz

- 1 Powiedz, kto pracuje w twojej szkole.
- 2 Przyjrzyj się rysunkom. Kogo one przedstawiają?
- 3 Zaproście do klasy wybranych pracowników szkoły. Porozmawiajcie z nimi o ich pracy.

Niezwykłe znaki

Tropiciele
wiedzy

Na całym świecie dzieci w szkołach uczą się liter. Czy wiesz, że nie wszędzie litery wyglądają tak samo jak te, które ty poznajesz w twojej szkole?

Na przykład pismo chińskie składa się z kresek i kropek, które tworzą **małe obrazki**. Jeden taki obrazek może oznaczać sylabę, część wyrazu albo nawet całe słowo!

我喜欢上学。

Lubię chodzić do szkoły.

孩子

dziecko

学校

szkoła

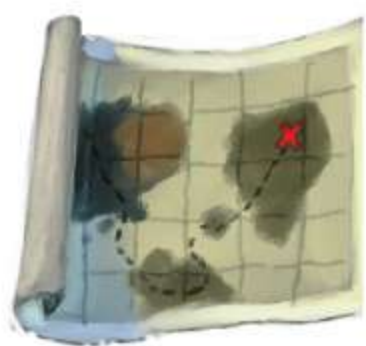
W języku chińskim takich znaków-obrazków jest bardzo dużo. Gdyby je wszystkie zapisać, powstałaby mała książeczka.

- 1 Dowiedz się, z ilu liter składa się polski alfabet.

m M

m M

mapa

ma pa

m a p a Marek

ma

To Marek. A tam małpka.
Marek narysował mapę.
Na mapie są mosty
i smok w jamie.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Wyszukaj przedmioty, w których nazwach słyszysz głoskę m.
- 2 Marek bardzo lubi rysować. Powiedz, co narysował na swojej mapie.

ma

mo

mam

mama

mamo

- 3 Powiedz, którąś dojść z domu do jamy smoka. Zaczynij od miejsca oznaczonego strzałką. Jeśli potrafisz, używaj określeń: w prawo, w lewo, na wprost.

Gimnastyka oka i języka

- 1 Zaśpiewaj sylaby na melodię piosenki „Panie Janie”.

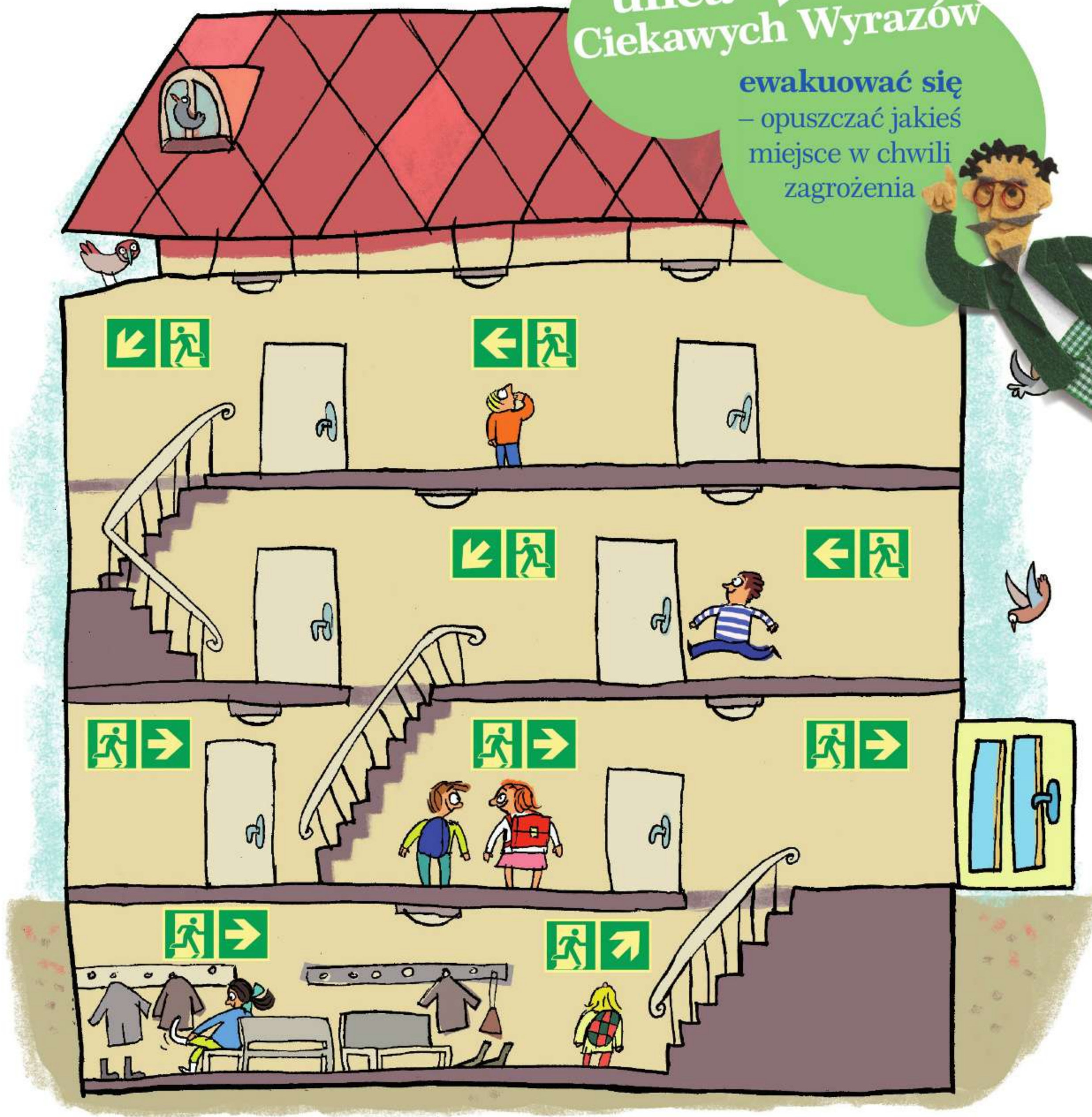
ma mo ma mo
ma mo ma mo
ma mo ma
ma mo ma
ma mo ma mo mo ma
ma mo ma mo mo ma
ma mo ma
ma mo ma

- 2 Na rysunku ukryły się litery A, a, O, o. Wskaż je.

ulica Ciekawych Wyrazów

ewakuować się
– opuszczać jakieś
miejsce w chwili
zagrożenia

- 1 Wskaż, gdzie jest szatnia, a gdzie wyjście ze szkoły. Wyszukaj wszystkie znaki ewakuacyjne. Powiedz, co one oznaczają.
- 2 Pokieruj każde dziecko do wyjścia. Używaj określeń: **idź w lewo**, **w prawo**, **schodami w górę**, **schodami w dół**, **idź prosto**.

Zupełnie jak dorośli

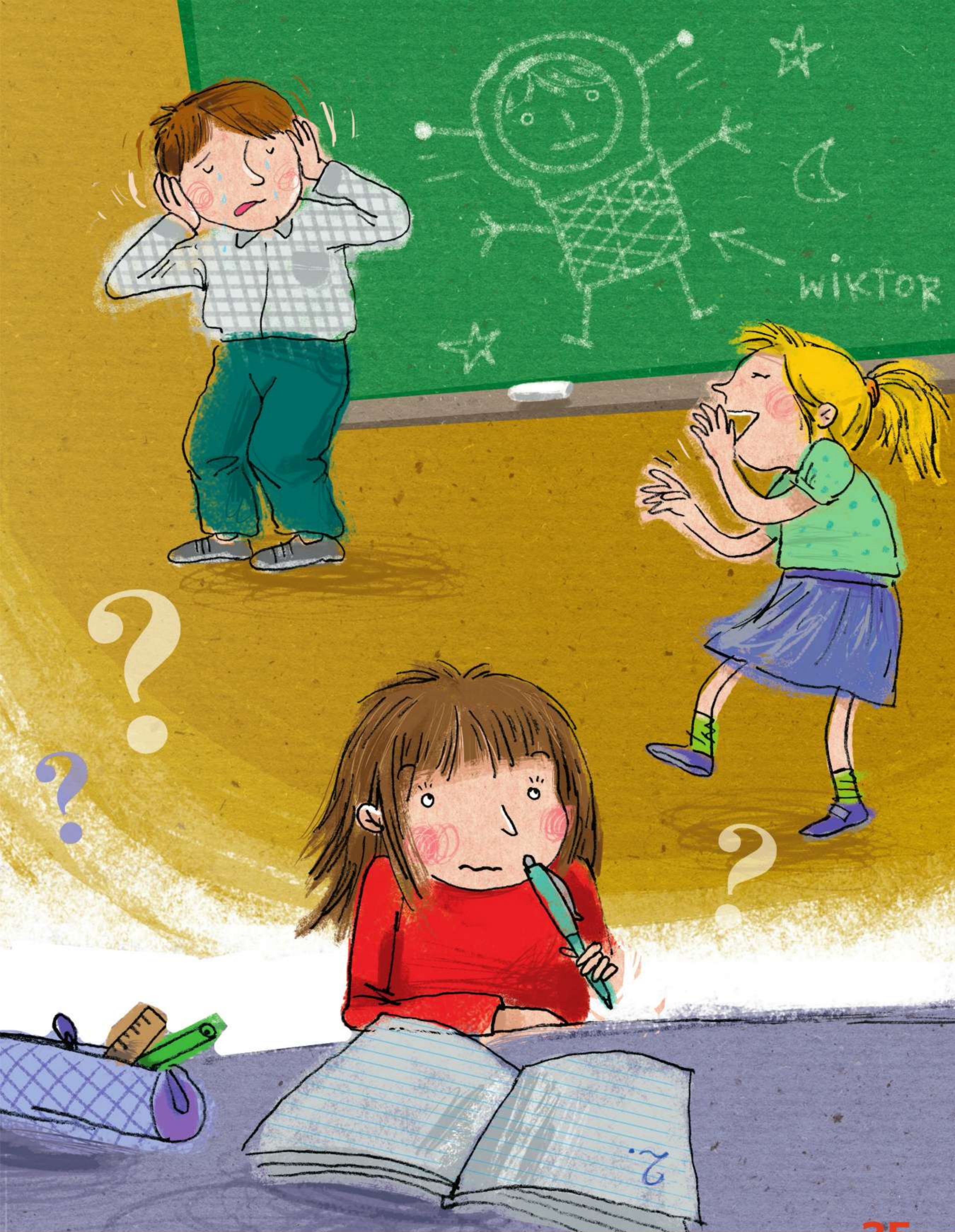
Cześć!

Tu Hania. Piszę do Was, chociaż powinnam teraz odrabiać lekcje. Ale są takie trudne, że nie wiem. Wolałabym jakieś normalne zadanie, już nawet takie z liczeniem. Ale nasza pani to zawsze wymyśli coś dziwnego. Teraz wymyśliła kontrakt! Myślałam, że kontrakty mają tylko dorośli, na przykład w pracy. Mama ma taki kontrakt. A teraz ja też będę miała. I Henio. I cała nasza klasa. A wszystko przez Julkę.

Bo dzisiaj na pierwszej lekcji Julka się śmiała. I pani się zdenerwowała. To znaczy nie dlatego, że Julka się śmiała, bo nasza pani też bardzo lubi się śmiać i często sama nas rozśmiesza. Ale tym razem chodziło o to, że Julka śmiała się z Wiktora. Bo Wiktor źle słyszy i nosi aparat w uchu. Taki mały, że nikt go nie widział. Do wczoraj. Bo wczoraj Wiktor był u fryzjera. I fryzjer obciął mu włosy tak krótko, że teraz od razu widać ten aparat, który wystaje mu z ucha. Wiktorowi, nie fryzjerowi. Julka to zobaczyła i zawołała, że Wiktor jest kosmitą, a potem zaczęła krzyczeć mu do aparatu: „Halo! Tu Ziemia!”. To wcale nie było śmieszne i właściwie nie wiem, czemu się śmiałam. Chyba dlatego, że inni się śmiali. A Wiktor się popłakał, bo go ucho rozboleło od tych wrzasków Julki. Ale chyba nie tylko dlatego. No i wtedy weszła pani. Kiedy się dowiedziała, co się stało, to wcale nie krzyczała. To było najgorsze. Zrobiła tylko strasznie poważną minę i powiedziała: „Widzę, że musimy spisać kontrakt”, a potem napisała na tablicy: „Punkt 1. W naszej klasie nikt nie może wyśmiewać się z innych”. „A jaki będzie drugi punkt?” – zapytał Henio. „Wy mi powiedzcie” – odpowiedziała pani.

No i to jest właśnie to zadanie domowe. Każdy ma napisać jeden punkt, a jutro spiszemy je wszystkie razem i się pod nimi podpiszemy. Zupełnie jak dorośli! Nie wiem, czy mi się to podoba, ale chyba mam pomysł, co będzie w moim punkcie. Muszę szybko zapisać, bo zapomnę. No to pa, pa!

Wasza Hania

t T

t T

tort

tort

t o r t

Tymek

To . To mama. A tam tata.
Mama ma . Tata ma .

Tymek bawi się z kolegami.
Mama Tymka upiekła tort.
Wesołej zabawy!

- 1 Powiedz, co przedstawia ilustracja. Jak sądzisz, co czują Tymek i jego goście?
- 2 Odszukaj na obrazku przedmioty i osoby, w których nazwach występuje głoska t. Powiedz te słowa i podziel je na sylaby.

to

tam

tama

tata

mata

- 3 Wymyśl i narysuj prezent urodzinowy dla koleżanki lub kolegi. Czy wiesz, co sprawiłoby jej lub jemu największą przyjemność?
- 4 Zaproponuj, jak moglibyście świętować urodziny w waszej klasie.

Gimnastyka oka i języka

- 1 Czytaj coraz głośniej.

ta at to ot

- 2 Czytaj coraz ciszej.

oto tot ata

- 3 Czytaj wyrazy, wpatrując się w linię.

ma	ta
ma	ma
ta	ta
ta	ma
ma	ta

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, jaką porę roku przedstawia.
- 2 Wyjaśnij, po czym można rozpoznać porę roku na ilustracji.
- 3 Wybierzcie się z klasą na spacer w poszukiwaniu oznak jesieni.

Dary jesieni

Mama ma 🍅,
a tata ma 🍎.

Zrobimy sałatkę.
A potem ją zjemy.
Ale pycha!

- 1 Powiedz, jakie dary jesieni widzisz na ilustracji.
- 2 Powiedz, co jeszcze można zrobić z jesiennych darów.

cebula

papryka

kapusta

pomidor

marchew

- 3 Przygotujcie w klasie inscenizację zatytułowaną „Kosz obfitości”.
- 4 Stwórz kompozycję z suchych liści. Naklej je na karton. Dorysuj wazon.

i I

i I

irys

i rys

i r y s

Iga

To Mati i mama.

Mama ma .

Mati ma .

Mama lubi irysy.

One urosną wiosną.

Mati lubi Indian.

To dlatego ma na głowie pióra.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co robią Mati i jego mama.
- 2 Opowiedz, jak lubisz spędzać jesienne popołudnia.

im

mam

mama

tamto

Mati

- 3 Powiedz, jak wygląda ogród na ilustracji.
- 4 Dowiedz się, jakie kwiaty kwitną jesienią w ogrodach.

Złoto

Złoto występuje w przyrodzie w bardzo niewielkich ilościach.

Złoto wydobywa się w kopalniach albo wyłukuje z piasku niektórych rzek. Używa się do tego specjalnych misek i sit.

Zastanów się, co można zrobić ze złota...

Na pewno wyobrażasz sobie króla w złotej koronie, skarby i szkatułę wypełnioną złotymi monetami.

Czy wiesz, że w Polsce też kiedyś wydobywano złoto?! Dziś możesz zwiedzać dawną kopalnię złota w Złotym Stoku i samodzielnie znaleźć okruszek złota.

Czy znasz takie powiedzenia?

- żyła złota
- mieć złote serce
- Coś jest na wagę złota.
- Mowa jest srebrem, a milczenie złotem.
- Nie wszystko złoto, co się świeci.

- 1 Dowiedz się, co oznaczają podane powiedzenia.
- 2 Dzisiaj złoto jest wykorzystywane do produkcji różnych urządzeń. Zapytaj dorosłych, jakie to urządzenia.

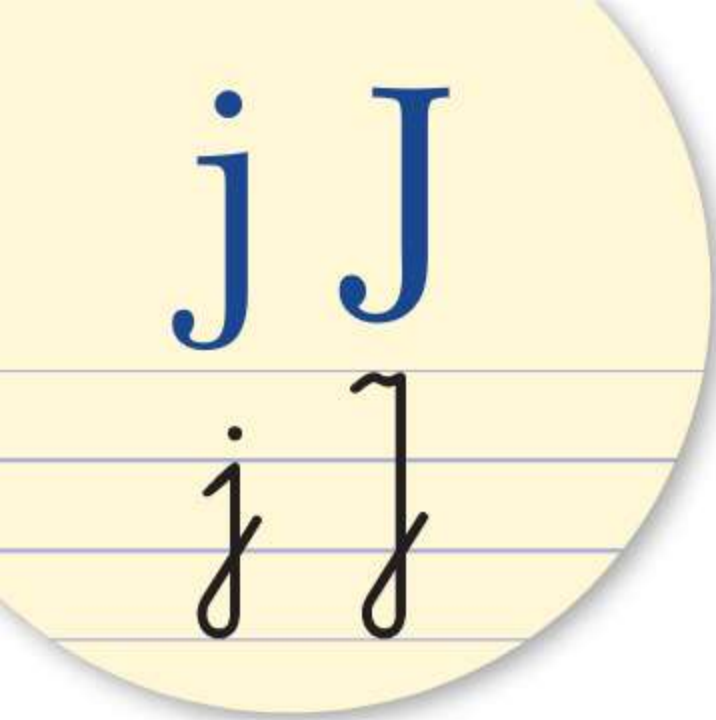
Pora wesola

Kto powiedział, że jesień jest smutna,
że ma kolor szarego płótna,
że jej prawie nie widać we mgle?
Kto to wszystko powiedział?
Ja nie!

Dla mnie jesień to pora wesola,
roześmiana i gwarna jak szkoła!
Lśniąca skórka kasztana na trawie,
w odlot ptaka wpatrzona ciekawie.
Jesień – roztargniona malarka
gubi farby po lasach i parkach,
a ja biegam wciąż za nią z ochotą
i znajduję brąz, czerwień i złoto!

- 1 Co na tym obrazku kojarzy ci się z jesienią?
- 2 Co jesień pomalowała swoimi kolorami?
- 3 Dlaczego jesień możemy nazwać malarką?

jama

ja ma

j a m a

Jan

To . A tam ja**ma**.

To , a tam ja**o**.

- Mamo, tato! Mam jamę! – woła mały robak.
- W jabłku nie ma jam – mówi tata.
- Jamę ma smok Jan – dodaje mama.
- To jama w skale! – woła tata.

- 1 Postuchaj dialogu. Powiedz, kto z kim rozmawia.
- 2 Wyjaśnij, co małe robaczki nazwały jamą.

ja

jama

jajo

moja

Maja

- 3 Smok Jan zgromadził w spiżarni w jamie zapasy na zimę. Powiedz, jakie to mogą być zapasy.
- 4 Jakie są twoje ulubione przetwory? Uzasadnij swój wybór – opowiedz o ich smaku, kolorze, zapachu.

Rondelkolandia

Przysmaki z jaj

Przygotuj:

jaja na twardo,
sałatę, żółty ser,
szczypiorek,
pomidory,
rzodkiewki,
pieczywo, masło,
ziarenka pieprzu,
sól, goździki,
liście laurowe,
wykałaczki.

- 1 Wymień produkty potrzebne do przygotowania kolorowych przysmaków z jaj.
- 2 Wyjaśnij, jakich zasad należy przestrzegać podczas przyrządzania potraw.
- 3 Przygotujcie w klasie kolorowe przysmaki z jaj.

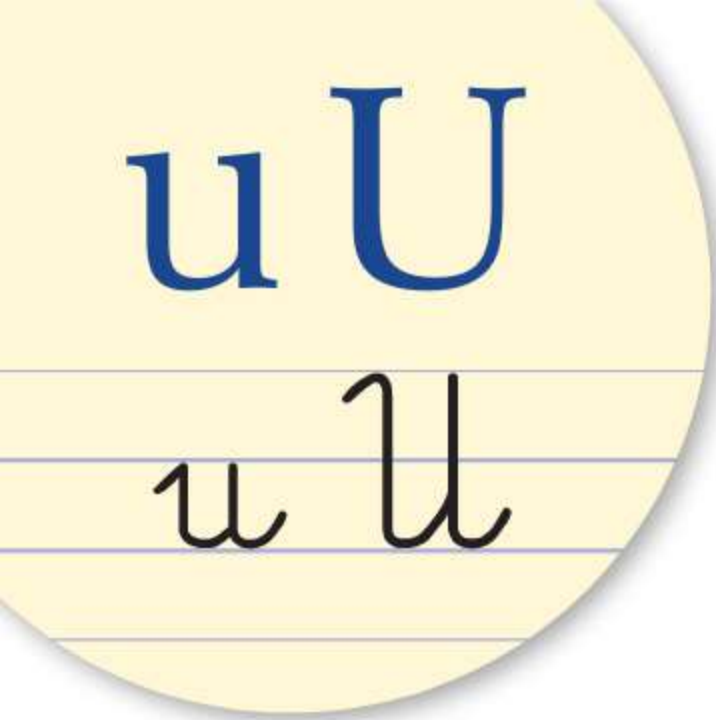

Józef Chełmoński, „Babie lato”

To , a tam .

Niedługo koniec lata.
Małe pająki snują nici.
Te nici to babie lato.
Babie lato niesie pająki
daleko w pole.

- 1 Opowiedz, co przedstawia obraz. Wyjaśnij, dlaczego dzieło Józefa Chełmońskiego jest zatytułowane „Babie lato”.
- 2 Powiedz, o jakich niciach jest mowa w tekście.

usta

us ta

u s t a

Ula

To i mama.

Tutaj mama ma .

Mama Uli to logopeda.

Ma w pracy kulki i rurki.

A tam lustro.

- 1 Opowiedz, co przedstawia ilustracja.
- 2 Dowiedz się, czym zajmuje się logopeda.

mu tu tutaj tuja mamut

- 3 Poćwicz wymowę i powtórz zdanie: **W czasie suszy szosa sucha.**
- 4 Pobawcie się w parach w zabawę „Lustro”. Jedna osoba robi różne miny, a druga próbuje pokazać to samo.

Gimnastyka oka i języka

- 1 Leciutko dmuchaj w piórko leżące na ławce. Staraj się, aby z niej nie spadło.

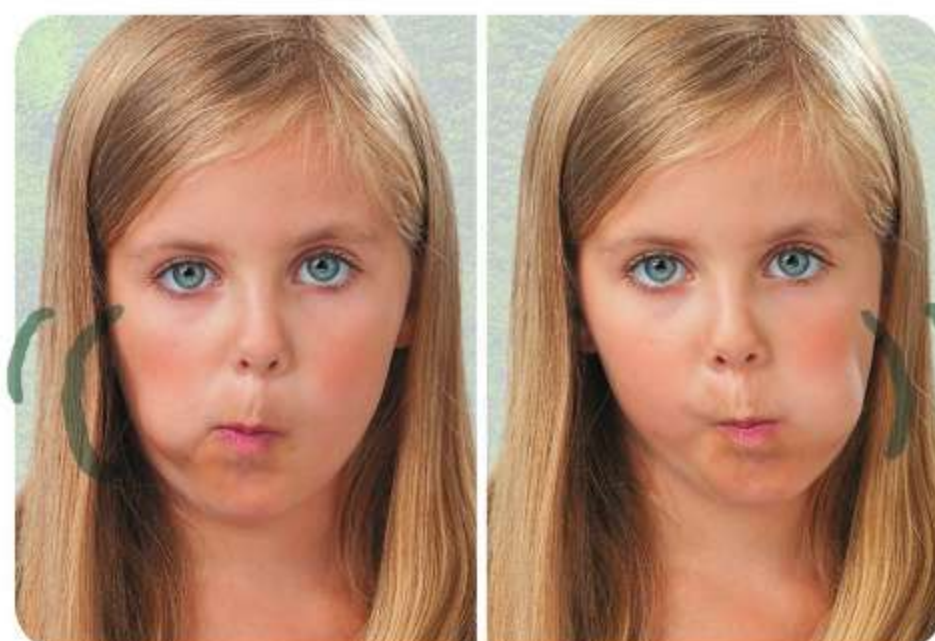
- 2 Zgiętą kartkę papieru trzymaj mocno między wargami. Nie pozwól jej sobie wyciągnąć.

- 3 Kreśl ręką leżącą ósemkę, a wzrokiem postaraj się śledzić ruch ręki, nie ruszając głową.

- 4 Unieś czubek języka do góry i masuj nim podniebienie.

- 5 Wypychaj językiem prawy policzek. Powtórz to samo ćwiczenie z lewym policzkiem.

- 6 Śledź wzrokiem ruch ręki wskazującej różne przedmioty w klasie.

- 1 Zaśpiewaj sylaby na melodię piosenki „Panie Janie”.

ma mo mi mu
ma mo mi mu
ta to ti
ta to ti
mu mo ma mi mo mu
mu mo ma mi mo mu
ja jo ju
ja jo ju

- 2 Wyszukaj na rysunku ukryte litery U.

Ja mam , a Maja ma .

Kopię piłkę, podskakuję,
biegam i gram w klasy.
Lubię sport. A ty?

- 1 Opowiedz, co widzisz na ilustracji.
- 2 Jakie ćwiczenia sportowe wykonujesz najchętniej?
- 3 Wyjaśnij, dlaczego należy uprawiać sport.
- 4 Powiedz, o czym trzeba pamiętać podczas wykonywania ćwiczeń w grupie.
- 5 Zaproponuj swoje ćwiczenie gimnastyczne z dowolnym sprzętem sportowym.

Adam Małysz

Warto ich znać!

Adam Małysz znany jest na całym świecie. Skakał na nartach jak mało kto! Zdobywał medale i puchary. Potem narty zamienił na samochód rajdowy.

Kiedy Adam Małysz zaczynał trenować, skakał w za dużych butach. Pewnego razu, w czasie treningu, spotkała go śmieszna przygoda. Wystartował, odbił się od progu i... nagle zorientował się, że narty już wylądowały, a on leci **w samych skarpetkach**. No tak! Początki bywają trudne!

Myślisz, że zawsze chciał mu się trenować? Czasem miał ochotę pobawić się z rówieśnikami albo pograć w piłkę. Wtedy tata tłumaczył mu, że warto wytrwale ćwiczyć, bo czuł, że narty to przyszłość Adama.

ó Ó
ó Ó

ósma

ós ma

ó s m a Józek

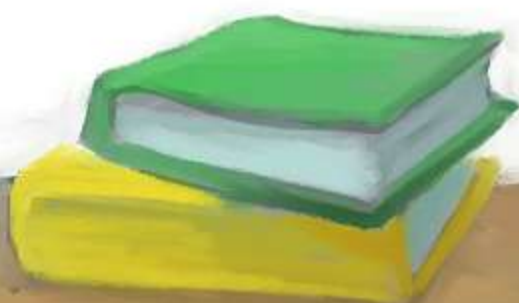
To . ma .

A tu mój .

Jest ósma. Józek pakuje tornister
na jutro. Wkłada do piórnika ołówki.

Mama mówi:

– Zapakuj strój na WF!

- 1 Opowiedz, co dzieje się w pokoju chłopca.
- 2 Powiedz, jakie przedmioty chłopiec pakuje do tornistra.

oj

mój

moja

mija

tamta

- 3 Wyszukaj na ilustracji przedmioty, których nazwy zapisujemy z literą ó. Podziel te nazwy na sylaby.
- 4 Opowiedz, jak wygląda twój pokój.

Dawno, dawno temu
król wybrał się w daleką
drogę...

góra

- 1 Powiedz, co widzisz na małych obrazkach z podpisami.
- 2 Przyjrzyj się dużej ilustracji. Opowiedz, co ona przedstawia.
- 3 Wymyśl historyjkę, do której mogłaby pasować ta ilustracja.

Bawimy się z Noni

pióro

królik

król

jaskółka

wróbel

Mój dzień

mydło

lampa

kubek

miska

- 1 Na podstawie ilustracji opowiedz, co zwykle robimy każdego dnia.
- 2 Przyjrzyj się ostatniej ilustracji. Powiedz, co ona przedstawia.
- 3 Powiedz, ile razy w ciągu dnia powinno się jeść posiłek. Wyjaśnij dlaczego.
- 4 Opowiedz o tym, co ty robisz każdego dnia, a nie zostało to przedstawione na obrazkach.

kran

Kłopotliwe bliźniaki

Cześć!

To ja, Wasz korespondent! Pisanie do Was to jeden z moich obowiązków. Raz w miesiącu muszę napisać list i często nie mogę się już doczekać, ale czasami... No dobrze, przyznam się. Czasami to mi się okropnie nie chce. Ale gdy już usiądę i napiszę: „Cześć!”, to reszta jakoś sama się pisze. Najtrudniej jest zacząć.

Szkoda tylko, że nie wszystkie obowiązki są takie przyjemne jak te listy. Na przykład wynoszenie śmieci wcale mi się nie podoba. Albo wyjmowanie naczyń ze zmywarki. Ale nuda! Hania nie ma zmywarki i musi po obiedzie zmywać naczynia w zlewie. To już nie wiem, co lepsze. Najlepiej, gdyby wszystkie nudne rzeczy robiły maszyny – ścieliły łóżka, sprzątały zabawki. No ale te maszyny ktoś by musiał obsługiwać. Jak tę zmywarę. Ale gdyby maszyny się za mnie uczyły i odrabiały lekcje, to byłoby super! Tylko że wtedy to one by były mądre, a nie ja...

Strasznie to wszystko skomplikowane!

Pani próbowała nam to dziś trochę „odkomplikować”. Powiedziała, że każdy człowiek, mały i duży, ma różne obowiązki. Ona ma taki, że musi nas uczyć. I że czasami też jej się nie chce wstać rano do szkoły. Ale musi, bo to jest tak, że każdy człowiek – duży i mały – ma też swoje prawa. I gdyby ona nie wykonała swojego obowiązku i nie przyszła do szkoły, to wtedy nasze prawo do nauki zostałoby złamane. Zapytałem, czy tak złamane jak moja noga rok temu na rolkach, ale pani powiedziała, że trochę inaczej. No to zapytałem, czy można mieć tylko same prawa, bez obowiązków. Ale pani powiedziała, że nie. Bo one – te prawa i obowiązki – chodzą zawsze parami jak bliźniaki. Na przykład mamy prawo do tego, żeby nikt nas nie bił, ale z tym prawem w parze idzie obowiązek szanowania praw innych, czyli nam też nie wolno nikogo bić. Albo mamy prawo do tego, żeby nikt nie czytał, co piszemy w pamiętniku, ale nam też nie wolno czytać cudzych pamiętników.

Jaka szkoda! Hania pisze pamiętnik i bardzo jestem ciekawy, czy napisała coś o mnie. Nawet chciałem sprawdzić, ale teraz to chyba nie mogę... Jak myślicie?

Wasz obowiązkowy Henio

d D

d D

dom

dom

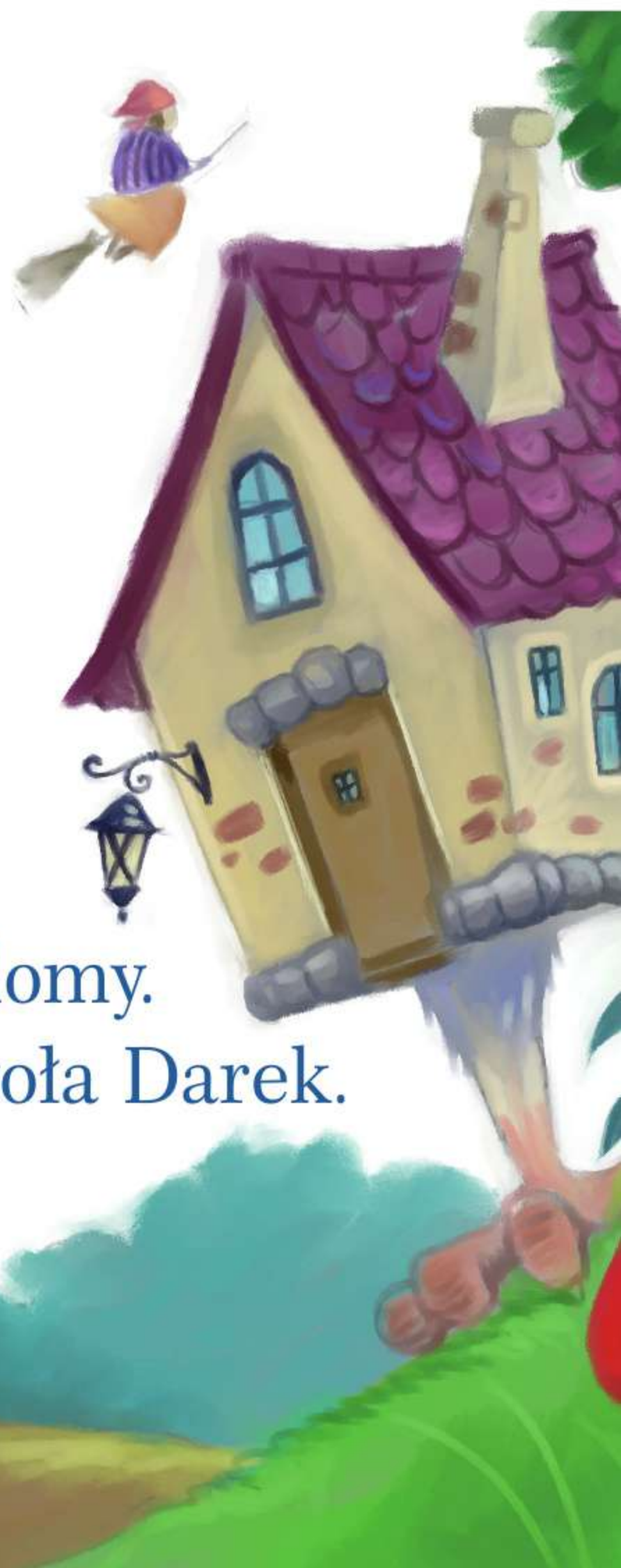
d o m

Darek

To dom
Tutaj dom ,
a tam .

Baba-Jaga ma dom.
Król ma zamek.
I krasnoludki mają swoje domy.
– A mój dom jest inny! – woła Darek.

- 1 Powiedz, czyje domy zostały przedstawione na ilustracji.
- 2 Pomyśl o swoim wymarzonym domu. Opowiedz o nim w klasie i go narysuj.

do

daj

dama

data

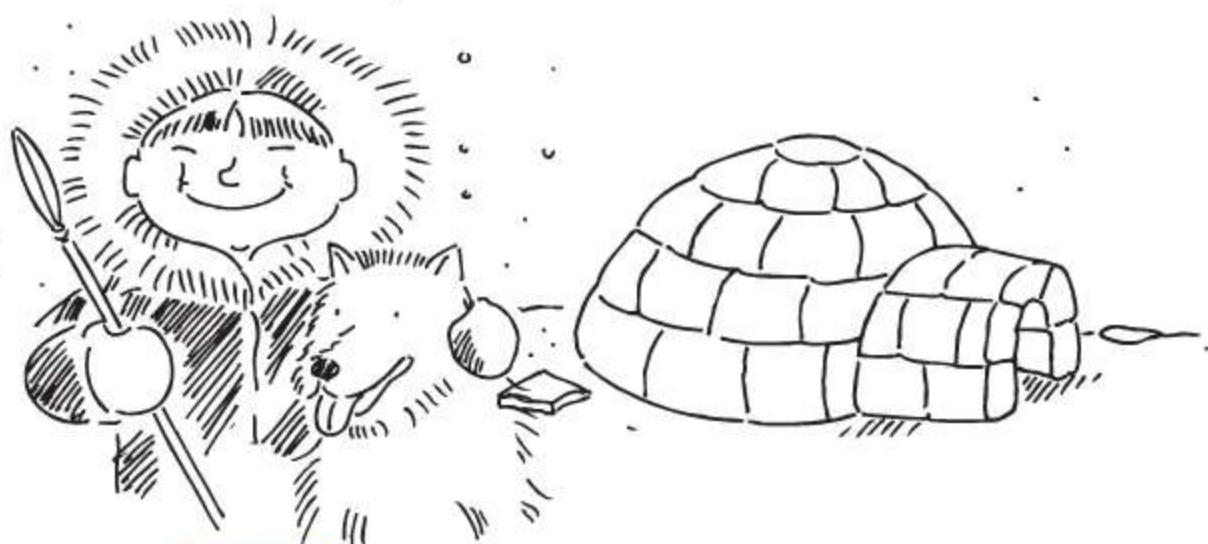
moda

3 Dokończ zdanie: Mój dom jest....

Z czego buduje się domy?

Czy wiesz, że na świecie buduje się domy, które zupełnie nie przypominają tych, które widzisz wokół siebie?

Igloo to dawny dom Eskimosów. Było budowane ze śniegowych bloków. Wchodziło się do niego przez długi tunel, a wejście zasłaniało się skórą zwierząt. A może ktoś z was chciałby mieszkać w domu ze śniegu?

Domy na palach buduje się w Azji. W czasie pory deszczowej, gdy ciągle pada i pada, dobrze jest mieszkać wysoko nad ziemią. W domu na palach jest bezpiecznie. Nie trzeba się bać ani wody, ani dzikich zwierząt.

Tipi to dawny przenośny dom Indian. Był budowany z gałęzi i skór bizonów. Indianie często się przemieszczali i taki dom-namiet zawsze mogli ze sobą zabrać.

- 1 Poszukaj informacji o innych niezwykłych domach. Poproś o pomoc kogoś dorosłego. Skorzystaj z książek oraz internetu.

1 Czytaj coraz głośniej, a następnie coraz ciszej.

da do di du

dada dodo didi dudu

ada ado adi adu

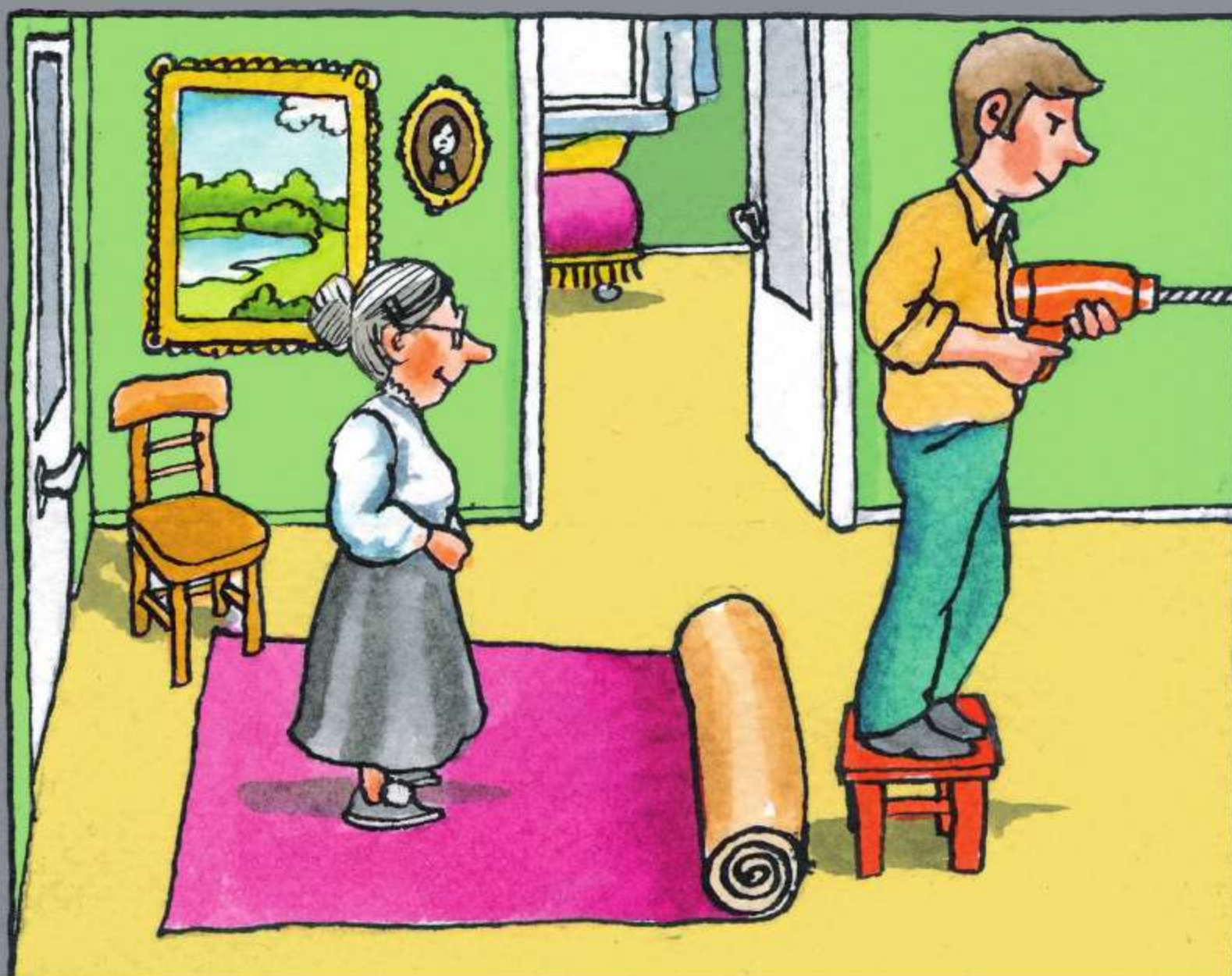
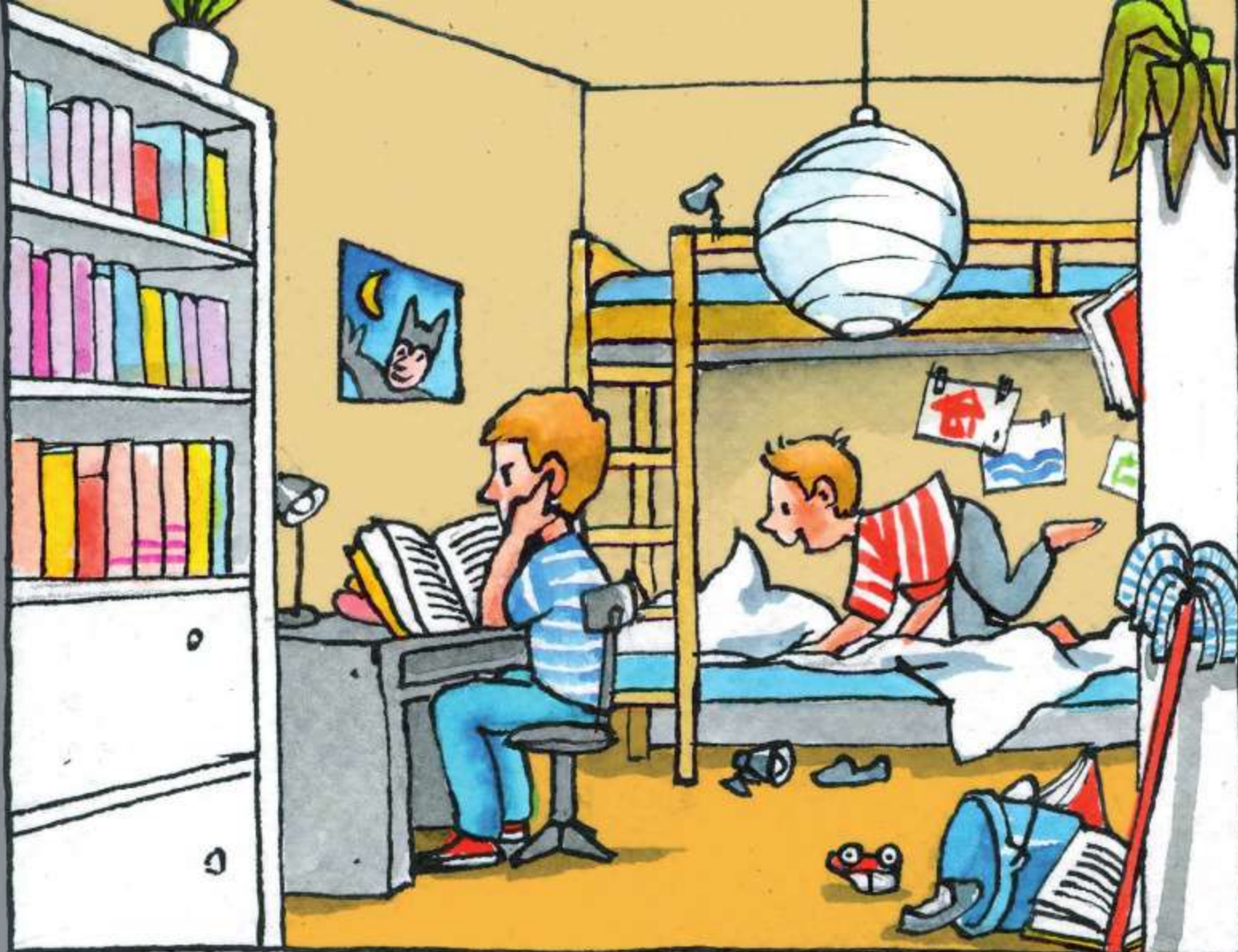
oda odo odi odu

uda udo udi udu

2 Czytaj coraz szybciej.

oma amo omma ammo

amo oma ammo omma

Tu**taj** dom ma ma**ma**, ta**ta** i ja.

Jaki tu hałas! Mój brat ma gitarę i na niej gra.
Sąsiad obok ogląda telewizję. Syn sąsiadki
wierci wiertarką. Nie ma spokoju w takim domu!

ulica Ciekawych Wyrazów

konflikt

– spór między
ludźmi, kłótnia,
brak zgody

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co się dzieje w mieszkaniach.
- 2 Po wysłuchaniu wiersza „Paweł i Gawel” powiedz, jak przebiegał konflikt między bohaterami utworu.
- 3 Jakim ty jesteś sąsiadem?
- 4 Jak myślisz, co znaczy powiedzenie:
Dobry sąsiad to skarb?

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Powiedz, gdzie mieszkają zwierzęta.
- 2 Domy jakich zwierząt możesz znaleźć w swojej okolicy?

las

kret

lis

sowa

ryba

3 Czy wiesz, jak te domy się nazywają?

e E

e e

ekran

ek ran

e k r a n

Ela

To .

Tu .

A tam i .

Ela jest w kinie. Ogląda film.
Na ekranie jest rybak
i są inne postacie z bajek.

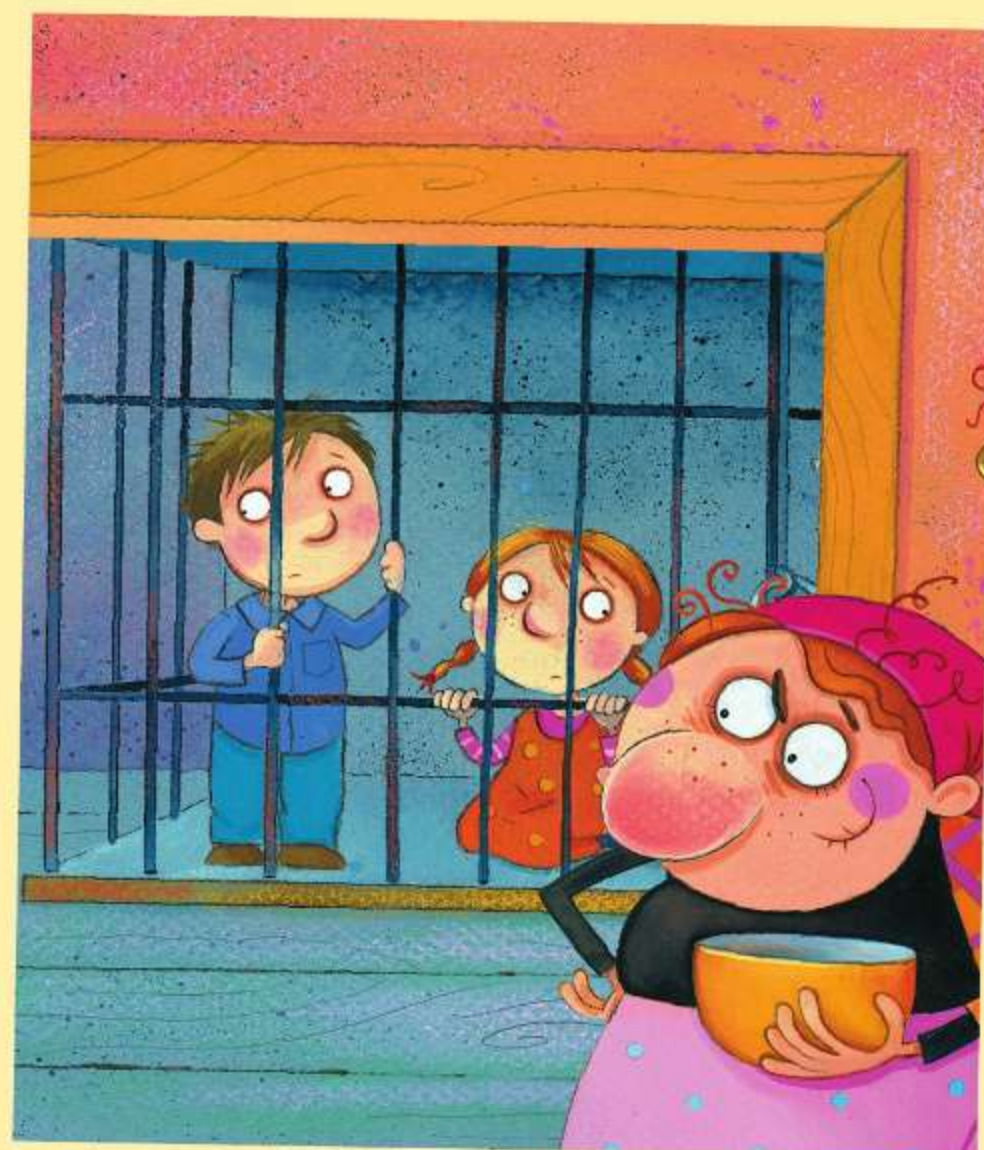
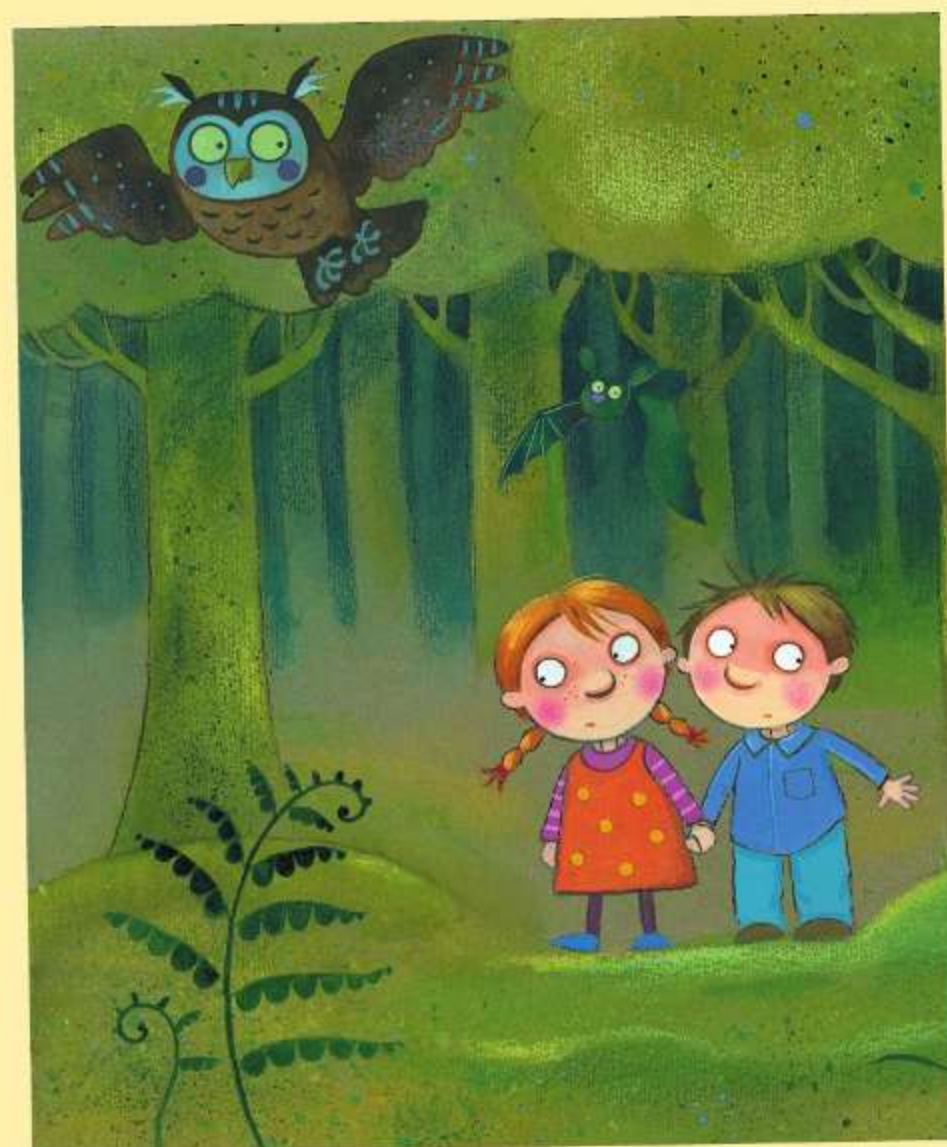
- 1 Jak nazywają się bajkowe postacie, które znalazły się na ekranie?
- 2 Wyszukaj na ilustracji przedmioty, w których nazwach słyszysz głoskę e. Podziel te nazwy na sylaby.

te moje daje meta temat

- 3 Wymyśl i opowiedz bajkę. Narysuj jej bohaterów.
- 4 Narysuj scenkę ze swojej ulubionej bajki.

Dawno, dawno temu
Jaś i Małgosia
wybrali się na spacer
do lasu...

Bawimy się z Noni

- 1 Przypomnij sobie bajkę o Jasiu i Małgosi. Opowiedz jej zakończenie.
- 2 Wymyśl, jak inaczej mogłaby zakończyć się ta historia.

Biblioteka

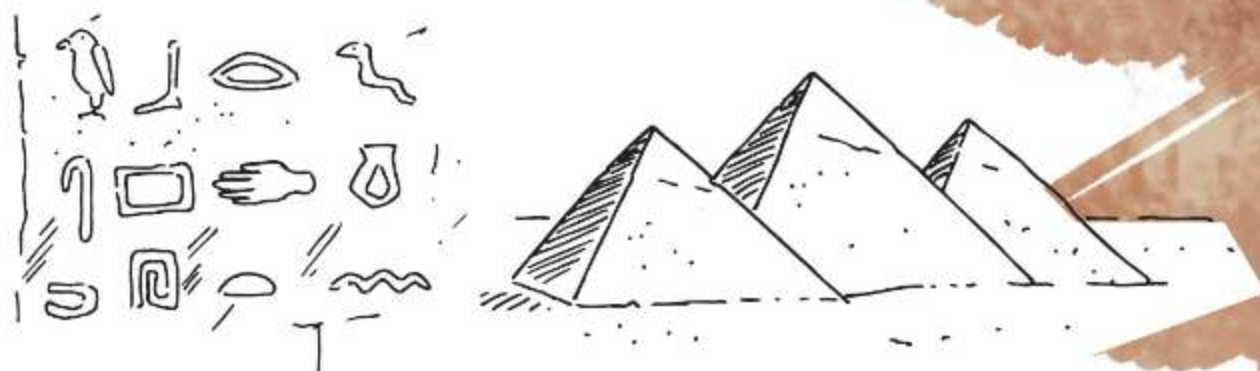
- 1 Powiedz, kto pracuje w bibliotece.
Na czym polega ta praca?
- 2 Jakie rzeczy znajdują się w bibliotece?
Powiedz, do czego one służą.
- 3 Jak należy zachowywać się w bibliotece?

Zanim powstała książka

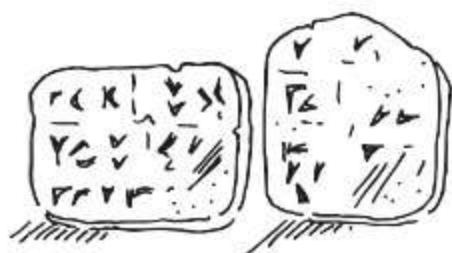
Tropiciele
wiedzy

Ludzie od najdawniejszych czasów zapisywali różne informacje. Dawne książki nie przypominały jednak tych, które masz dziś.

Pierwsze zapiski były malowidłami wykonanymi na ścianach jaskiń, w których mieszkali ludzie. Przedstawiały najczęściej sceny z polowania. Do ich wykonania używano specjalnie przygotowanej glinki i sadzy z ogniska.

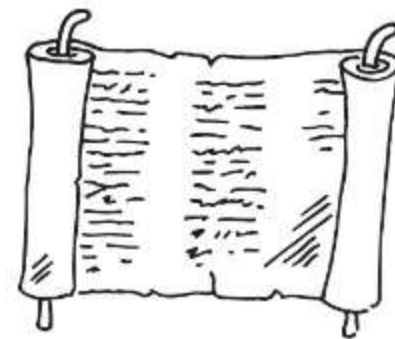
W starożytnym Egipcie, w czasach, gdy budowano piramidy, informacje zapisywano za pomocą małych obrazków zwanych hieroglifami.

Do zapisywania informacji w dawnych czasach używano glinianych tabliczek.

Na wilgotnych płytkach wyciskano znaki za pomocą ostro ściętej trzciny, a potem te płytki suszono.

Kiedy Egipcjanie odkryli właściwości papirusu, podobne do właściwości papieru, zaczęli na nim pisać. Papirus formowali w długie wstęgi, które zwijali w rulon.

- 1 Dowiedz się, jak wyglądają najnowocześniejsze formy książek.

ą

ą

wąsy

wąsy

wąsy

To Maja.

Mama i tata dają jej 🌂.

Tata ma 🍷.

Mama i tata pokazują Mai pamiątki.
Są tu stare pudła, torby i walizy.
Tata gra na trąbce, a mama ogląda
stary drewniany piórnik.

- 1 Powiedz, jakie pamiątki z dzieciństwa znaleźli na strychu Maja i jej rodzice.
- 2 Wyszukaj w tekście wszystkie litery ą.

ta

ida

moja

daja

jada

- 3 Narysuj i przynieś do klasy rysunek przedstawiający twoją lub rodzinną pamiątkę. Opowiedz o niej. Zróbcie klasową wystawę pamiątek.

Dlaczego nazywam się Plastuś

(fragment książki „Plastusiowy pamiętnik”)

Jestem malutki ludzik z plasteliny.

Dlatego na imię mi Plastuś.

Mam śliczne mieszkanie: oddzielny drewniany pokoik. Obok mnie, w drugim pokoiku, mieszka tłusciutka, biała guma. Ta guma nazywa się „myszka”. A zaraz koło gumki mieszkają cztery błyszczące, ostre stalówki. A z drugiej strony, w długim korytarzu, mieszka pióro, ołówek i scyzoryk. Z początku nie wiedziałem, jak się nasz dom nazywa.

Teraz już wiem: piórnik.

Naszą gospodynią jest mała Tosia.

Na lekcji rysunków siedziałem na ławce w rowku koło ołówka. Ołówek mi opowiedział, skąd się tu wziąłem.

To było tak:

Na pierwszej lekcji, zaraz po wakacjach, było lepienie z plasteliny. Pani rozdała dzieciom zieloną i czerwoną plastelinę i dzieci lepiły, co same chciały. Bronka ulepiła gniazdo z jajeczkami, Wicuś ulepił grzybki, chłopcy spod okna ulepił samoloty, a Tosia ulepiła mnie – takiego malutkiego ludzika.

Ja mam duży, czerwony nos, odstające uszy i zielone majteczki. Wszyscy powiedzieli w klasie, że jestem śliczny.

Tosia mi zrobiła ołówkiem oczy i zaraz zacząłem patrzeć na wszystkie strony. A jak Tosia przylepiła mi uszy, to zaraz zacząłem słuchać, co się w klasie dzieje.

I teraz wszystko widzę i słyszę, i mieszkam sobie w Tosinym piórniku. [...]

- 1 Powiedz, kim był Plastuś, gdzie mieszkał i jakich miał przyjaciół.
- 2 Opowiedz o swojej maskotce, z którą jest ci różnie w szkole.
- 3 Zrób ludzika z plasteliny.

e

ę

myję

myję

m y j ę

To mama. A tu Ada.

Ada ma .

Mama daje jej .

Ada umyła ręce. Razem
z mamą oglądają pamiętnik.

To pamiętnik mamy.

A tu „Plastusiowy pamiętnik”.

Lubią go mama i Ada.

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, czym zajmują się Ada i jej mama.
- 2 Powiedz, do czego służy pamiętnik.

te

ide

daje

jade

mode

3 Wykonaj kartkę z pamiętnika.

Gimnastyka oka i języka

- 1 Wpatrując się w szare kropki, czytaj litery lub wyrazy, które znajdują się nad kropkami.

ą	ę
•	•
ta	te
•	•
ida	ide
•	•
daja	daje
•	•
jada	jade
•	•

- 2 Czytaj zgodnie z kierunkiem strzałek.

↓	↓	↓	↓
→ ja	te	da	me
→ je	ta	de	ma
↑	↑	↑	↑

Abecadło muzyczne

Klocki rytmiczne

- 1 Przeczytaj rytmicznie wyrazy.

tata

tam

mata

dom

- 2 Przyjrzyj się klockom rytmicznym. Powiedz, jakie mają kolory i kształty.

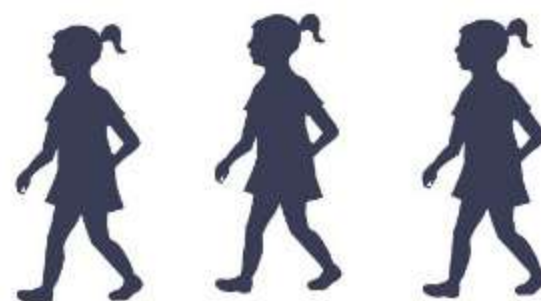

To „ti”.

To „ta”.

- 3 Który z klocków rytmicznych trwa dłużej?

- 4 Przeczytaj rytmicznie zapis składający się z klocków rytmicznych.

ti

ti

ti

ti

ta

ti

ti

ta

ti

ti

Abecadło instrumentów

Instrumenty perkusyjne

- 1 Poznaj grupę instrumentów perkusyjnych. Zapoznaj się ze sposobem wydobywania z nich dźwięków.

tamburyn

trójkąt

bębenek

marakasy

kastaniety

talerze

- 2 Zagrajcie razem podane rytmy.

Teodor Axentowicz (czytaj: aksentowicz), „Kołomyjka”

Vincent van Gogh (czytaj: wincent wan gog),
„Gwiaździsta noc”

Twórca nieznany

- 1 Wysłuchaj fragmentów utworu Antonia Vivaldiego (czytaj: wiwaldiego) „Cztery pory roku. Jesień”.
- 2 Jak sądzisz, czy zaprezentowane obrazy mogłyby być ilustracją do wysłuchanych fragmentów utworu?
- 3 Narysuj własną ilustrację do wybranego fragmentu muzyki.

Pobudka

Ksawery kolegował się z Cyrylem, Jacentym i Lotką. Razem bawili się, odrabiali lekcje i rozrabiali. Pewnego razu Ksawery zasnął. A tego dnia mieli klasową wyprawę do zoo. Nie dotarłby tam, gdyby nie kumple. Zjawili się pod jego oknem, łomotali, wołali, aby Ksawery wstał. Lecieli potem jak rakiety i...

– Jak to lecieli? – spytacie.

Ano, tak. Bo Ksawery, Cyryl, Jacenty i Lotka to... smoki!

Piłka

Ksawery, Cyryl i Jacenty grają w piłkę najlepiej z całej klasy.

– Zagram z wami, dobra? – prosiła Lotka.

– W piłkę grają tylko chłopaki – odpowiadali.

Pewnego dnia na zajęciach sportowych zabrakło zawodnika.

– I co teraz? – spytał Ksawery. – Nie ma nikogo, kto by go zastąpił.

– A ja? – spytała Lotka.

– Ty?! – zdumiały się smoki.

Lotka podleciała na boisko i kopnęła piłkę.

– Gol! – zawołały smoki.

A Cyryl podrapał się po głowie i dodał:

– Chyba wiem, kto kopie najlepiej z całej klasy. I wcale nie jest chłopakiem!

W lesie

Pewnego dnia pani Gryzelda zaproponowała:

- Jutro polecimy do lasu.
- Hura! – zawołały smoki.

Wystartowali z samego rana. I nawet Ksawery nie zasnął.

W lesie zbierali jagody, a pani opowiadała im o złotej jesieni.

- Polatajcie sobie teraz i poobserwujcie – dodała.
- Tylko niech Cyryl nie zieleje ogniem – wtrąciła Lotka. – Bo oznaki jesieni nie będą złote, tylko spalone!

Bałagan

W sali panował okropny bałagan.

– Zbiorę papierki po smokokanapkach – zgłosił się Cyryl.

– Pomogę ci! – zawołał Jacenty.

A Lotka poprosiła:

– Kopnij je do mnie!

Jacenty wziął zamach i kopnął papierową kulkę. Ale zabawa! Teraz Lotka kopnęła ją do Cyryla. Ojej! Trafiła prosto w stojącą w progu panią Gryzelde.

– Dbanie o salę nie jest takie łatwe! – westchnęły smoki.

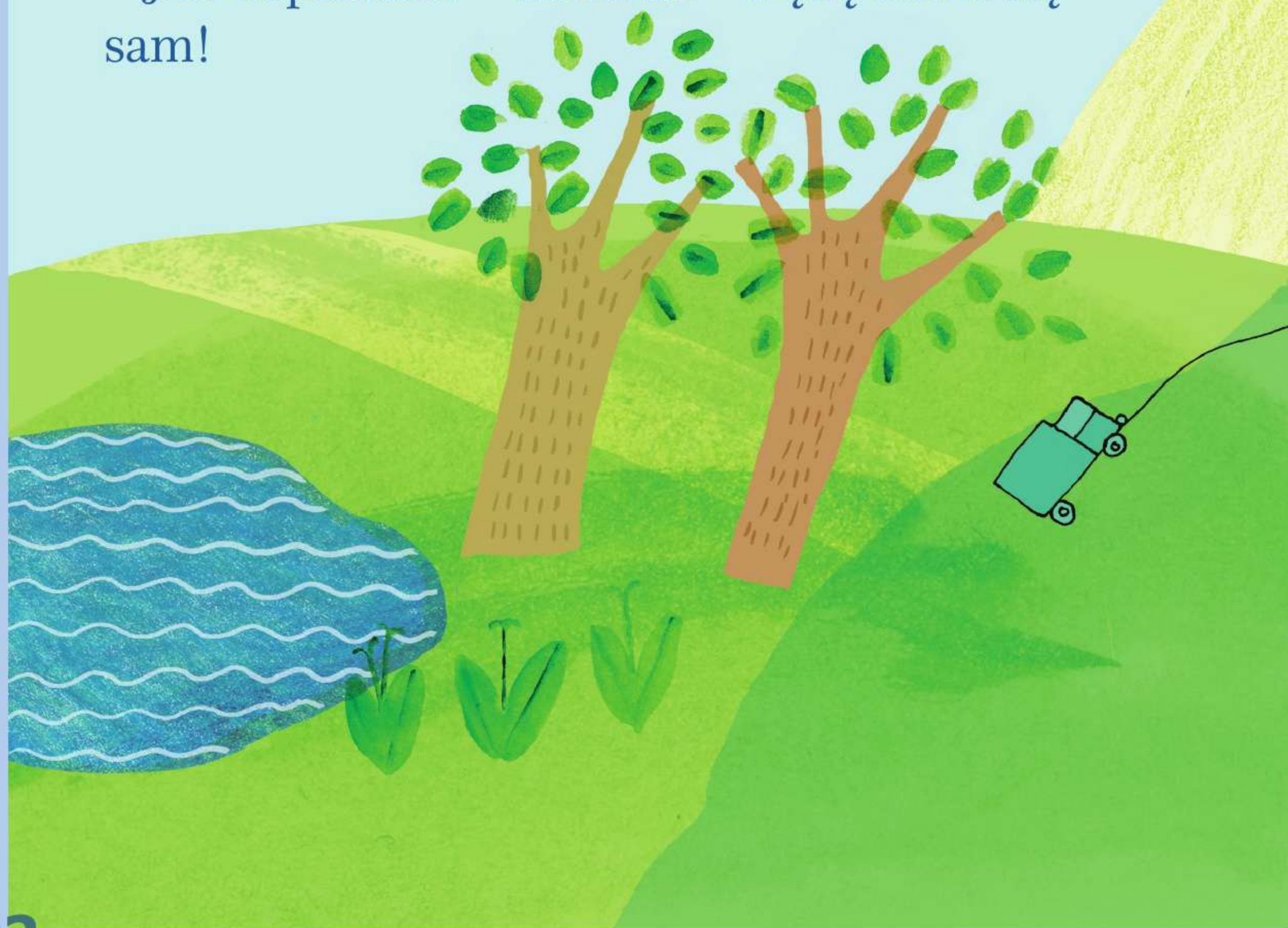
W domu u Cyryła

Cyryl ma mamę, tatę, dwóch braci, siostrę, wuja, dwie ciocie i pięciu kuzynów. To cały tłum jak na jedną niewielką jaskinię.

– Nie mam własnego pokoju – smucił się Cyryl. – A kuzyni biorą moje zabawki.

Pewnego dnia po lekcjach Cyryl, zamiast do domu, poleciał nad jezioro. Usiadł w jamie nad wodą i wyjął zabawki z plecaka.

– Jak wspaniale! – zawołał. – Będę bawił się sam!

Po chwili jednak westchnął:

– Jak tu cicho. Jak samotnie. I okropnie nudno.

Spakował plecak i jak torpeda poleciał do domu.

– Witajcie! – zawołał do bliskich. – Nawet nie wiecie, jak ja was kocham!

„Księga bajek”

Pani Gryzelda zadała smokom lekturę „Księgi bajek”. Lotka wzięła bajki z biblioteki i zaraz po lekcjach poleciała do domu, prosto do swojego pokoju.

– Lotko, obiad! – zawołała mama.

A Lotka nic.

Tata zapukał do pokoju córki.

– Co się stało? – spytał.

Pochłonięta lekturą Lotka w ogóle nie zwróciła na niego uwagi.

– Rozumiem – kiwnął głową tata. – Dobra bajka warta jest więcej od dobrego obiadu!

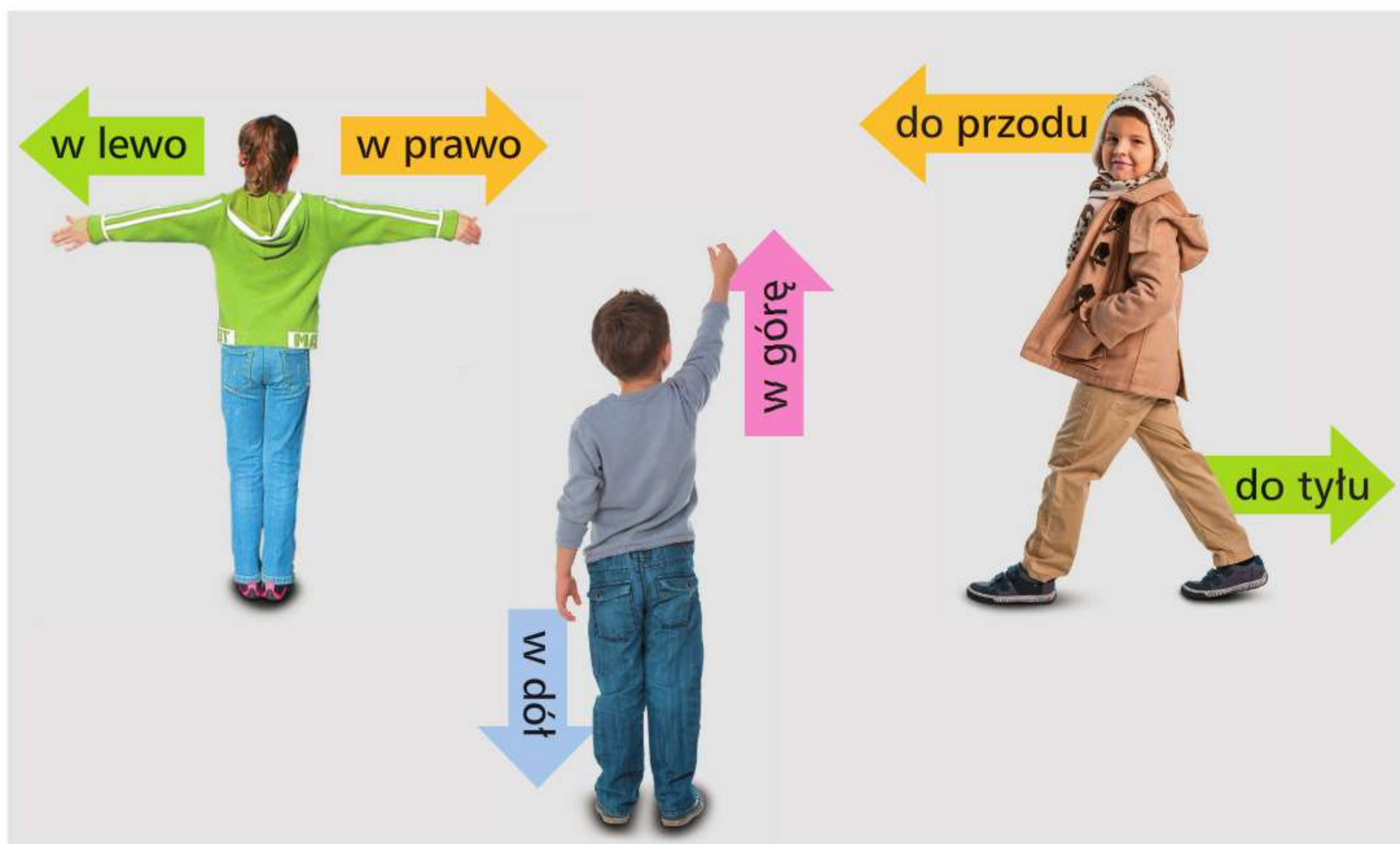

- 1 Opowiedz, co dzieje się na kolejnych obrazkach. Używaj słów: **na, pod, w, za, przed, obok, wewnątrz, na zewnątrz.**

- 2 Przyjrzyj się kartce umieszczonej poniżej. Powiedz, co znajduje się w jej prawym górnym rogu. Co w prawym dolnym rogu? Co w lewym górnym? A co w lewym dolnym?

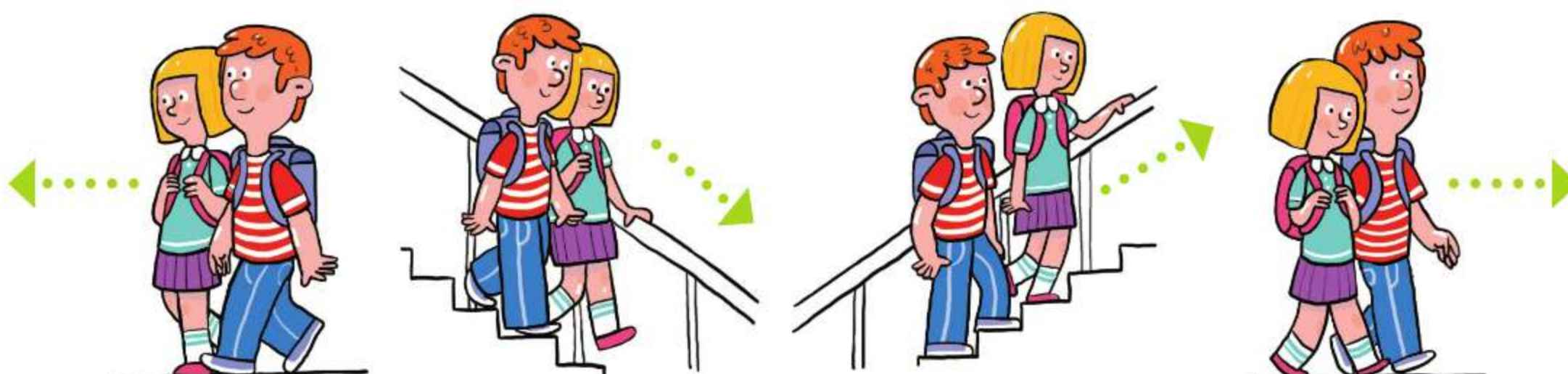
- 1 Powiedz, co znajduje się przed dziewczynką, a co – za nią.

- 2 Powiedz, co chłopiec trzyma w lewej ręce, a co – w prawej.

- 3 W jakim kierunku idzie każda para dzieci?

- 1 Powiedz, co na obrazku jest wysoko, co – nisko, co – blisko, a co – daleko.

- 2 Przyjrzyj się rysunkom i odpowiedz na pytania.

- Co jest wysoko? Co niżej? A co najniżej?

- Kto jest najbliżej mety? A kto najdalej?

- Co leży blisko lampy? Co dalej? A co najdalej?

wysoka – niska

mały – duży

cienka – gruba

gruby – chudy

długi – krótki

ciężki – lekki

szeroka – wąska

dużo – mało

- 1 Rozejrzyj się po klasie i powiedz, jakie przedmioty są: duże, małe, długie, krótkie, wąskie, szerokie, cienkie, grube, ciężkie lub lekkie.

trójkąt

prostokąt

kwadrat

koło

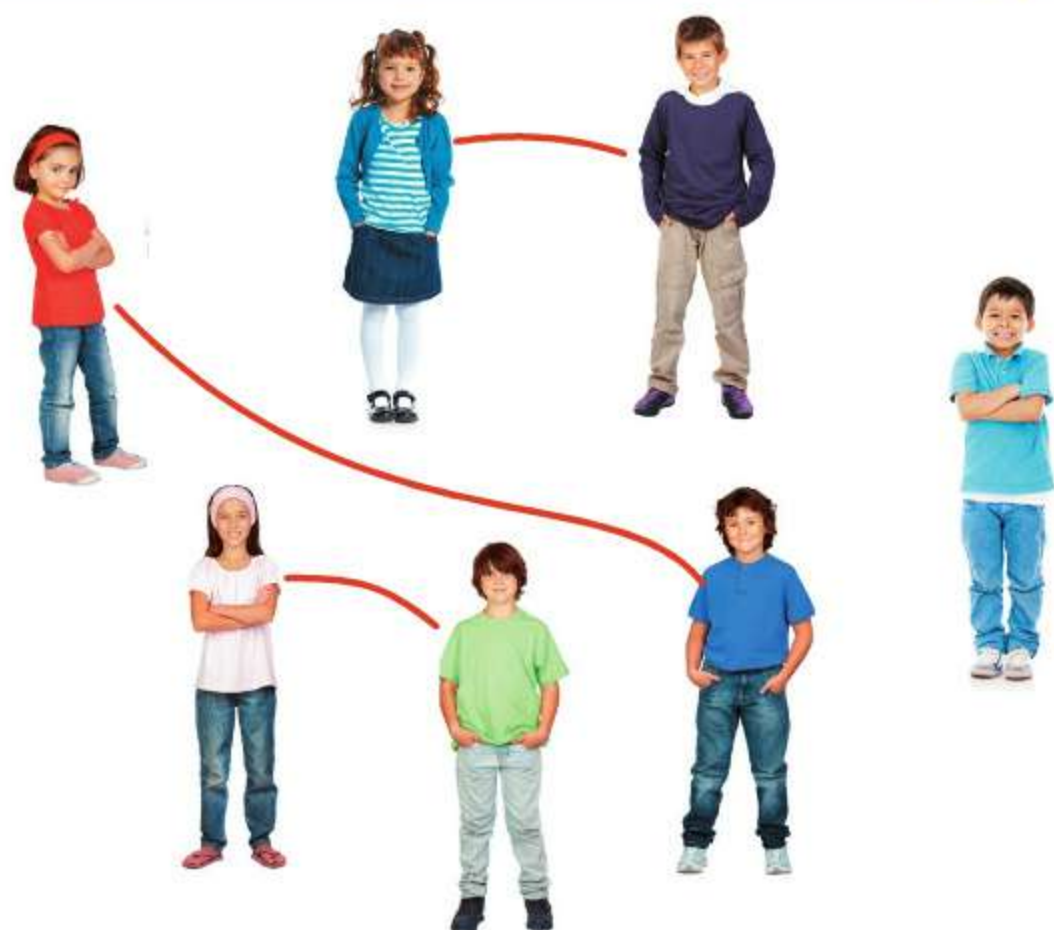

- 1 Rozejrzyj się dookoła. Wskaż przedmioty, które mają kształt trójkąta, prostokąta, kwadratu lub koła.

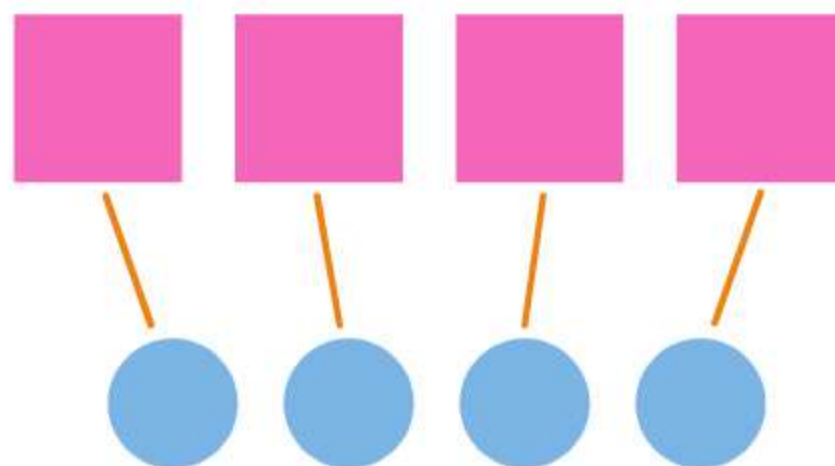
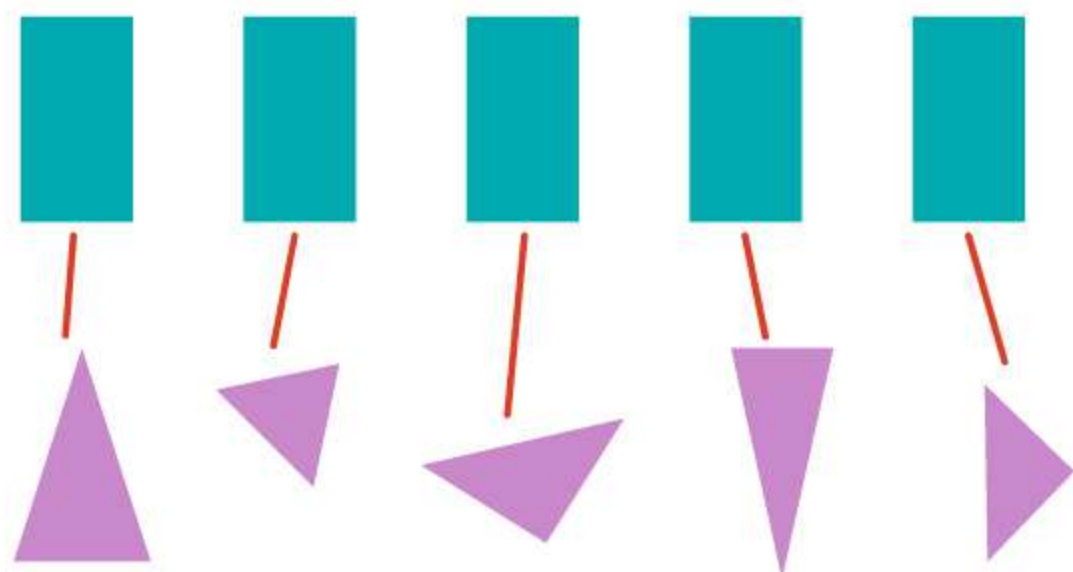
Para to dwa elementy.

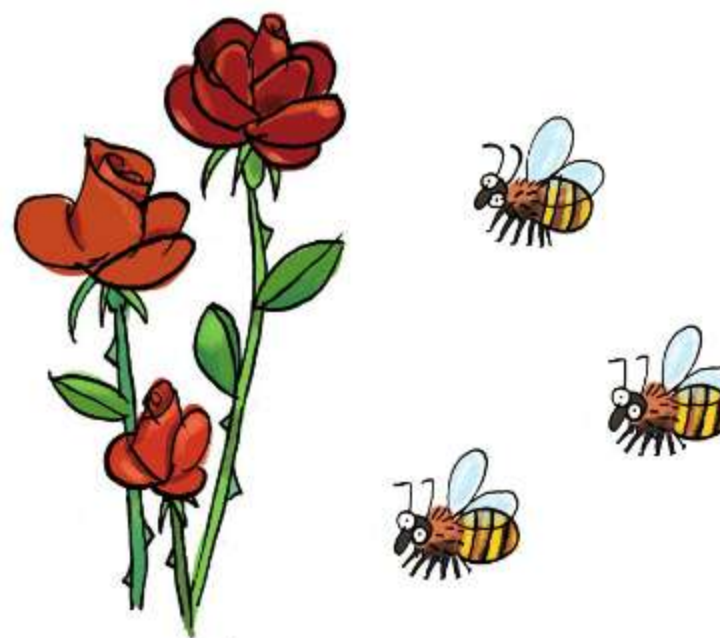
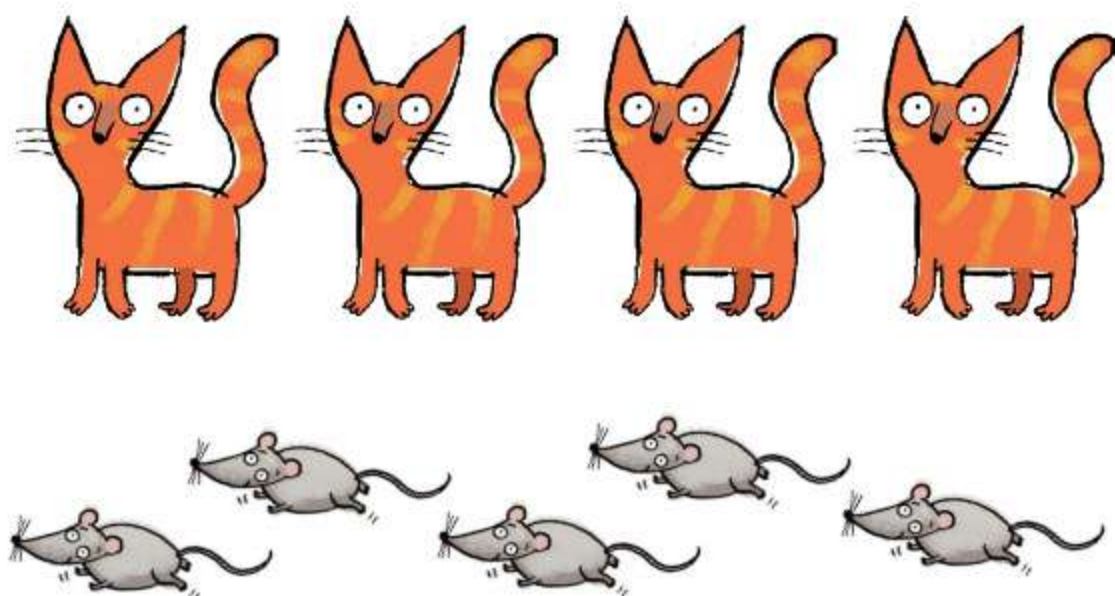
więcej – mniej

tyle samo

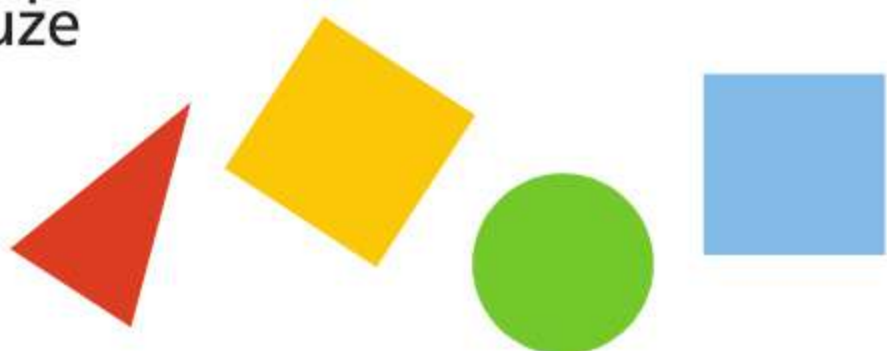

- 1 Przyjrzyj się obrazkom i powiedz, czego jest więcej, czego mniej, a czego tyle samo.

wielkość

duże

małe

kształt

kwadraty

trójkąty

koła

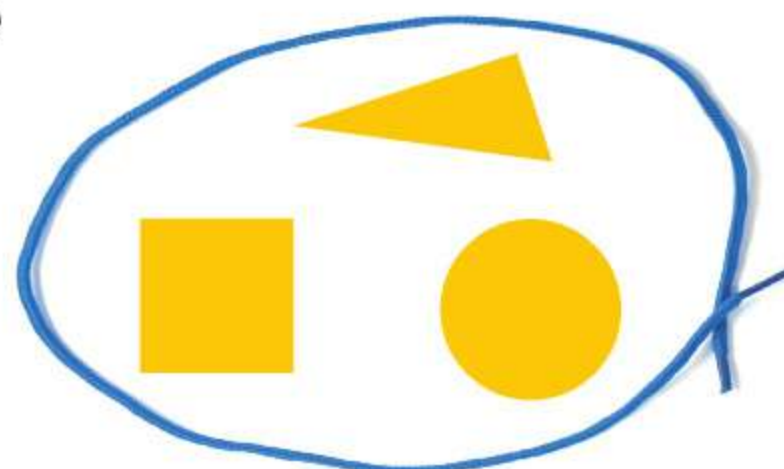

kolor

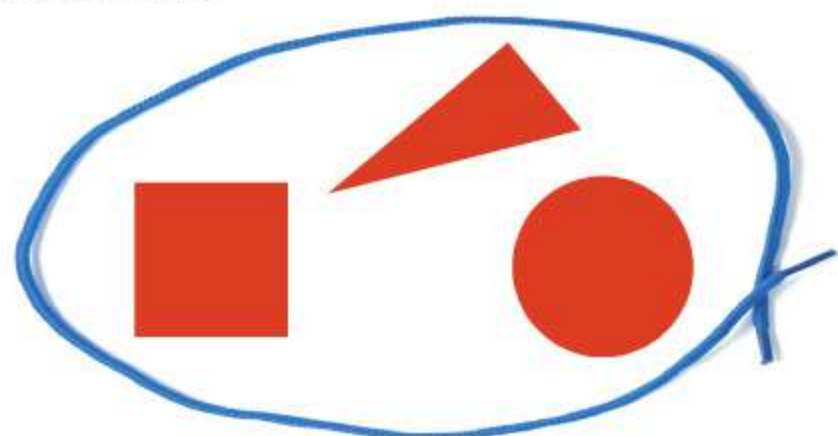
zielone

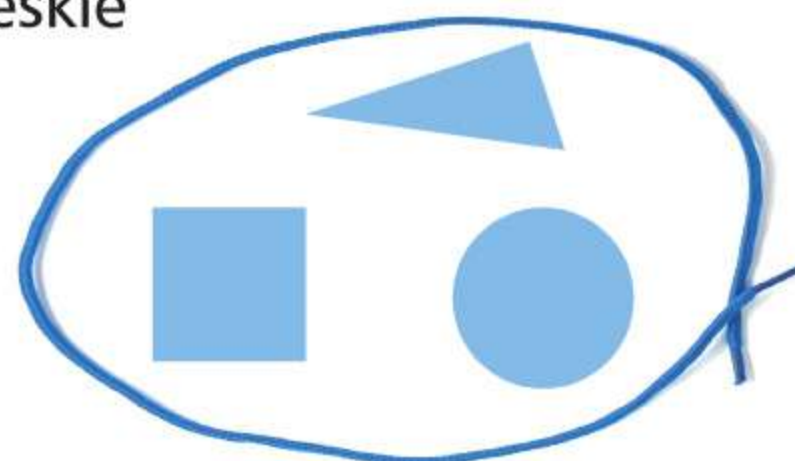
żółte

czerwone

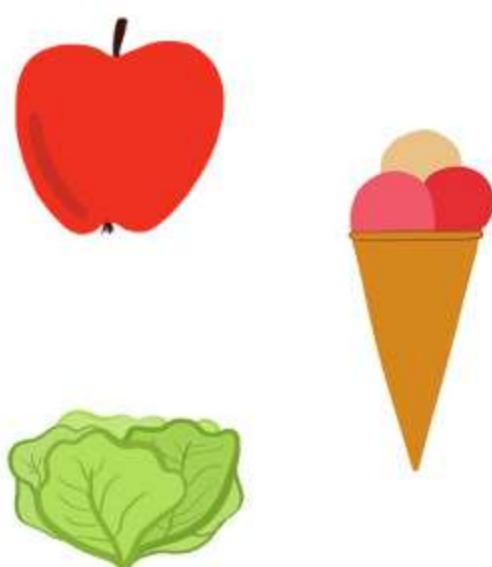

niebieskie

przeznaczenie

do jedzenia

do ubrania

do mycia

- 1 Zaproponuj pogrupowanie przedstawionych przedmiotów.

Ułożyłam taki rytm:

A ja ułożyłem taki rytm:

- 2 Powiedz, jakie figury powinny być układane dalej.

- 3 Wymyśl własny rytm złożony z figur. Narysuj go w zeszycie.

Ile? 1 jeden 1

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz: ile widzisz tablic, ile komputerów, ile kwiatów doniczkowych, ile zeszytów, a ile obrazków.
- 2 Co jeszcze występuje na tym obrazku pojedynczo?
- 3 Rozejrzyj się po swojej klasie. O czym powiesz: jest jeden, jest jedna, jest jedno?

Który z kolei?

Pierwszy.

- 4 Powiedz, jaki kolor ma pierwsza kredka od lewej strony, a jaki – pierwsza od prawej.

- 5 Powiedz, która z kolei dziewczynka od prawej strony ma kucyk, a która dziewczynka z kolei od lewej strony ma bluzkę w paski.

Na tropie
liczby 1

Ile?

2

dwa

2
1 1

1	2
---	---

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile na rysunku jest misek. Ile jest słoików z grzybami, a ile – z dżemem truskawkowym?
- 2 Czego na ilustracji jest mniej niż 2? A czego – więcej niż 2?
- 3 Zastanów się i powiedz, jakie części ciała u ludzi występują pojedynczo, a jakie – podwójnie.

Który z kolei?

Pierwszy, drugi.

- 4 Przyjrzyj się obrazkowi i dokończ zdania ustnie.

- Drugi owoc od lewej strony to...
- Drugi owoc od prawej strony to...

- 5 Powiedz, który z kolei pomidor jest największy, a który – najmniejszy.

ul. Opolska 12-
42-221 Częstochowa

Na tropie
liczby 2

Ile?

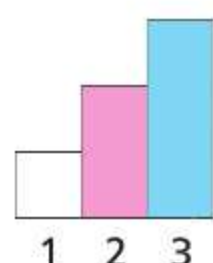
3

trzy

3		
1	1	1

3	
2	1

3	
1	2

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile jest skakanek. Ile jest piłek? Ile jest rakiet do tenisa?
- 2 Czego jest więcej: sanek czy piłek? Czego jest mniej: skakanek czy deskorolek? Czego jest tyle samo?
- 3 Ustawcie się w klasie w szeregu. Odliczajcie kolejno do 3. Dobierzcie się w grupy po 3 osoby i wykonajcie po 3 przysiady.

Który z kolei?

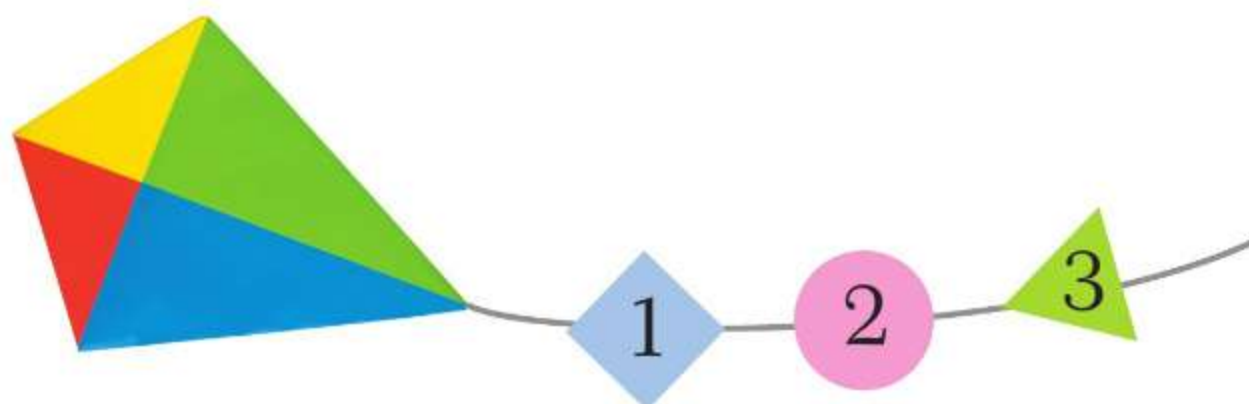
Pierwszy, drugi, trzeci.

- 4 Powiedz, w jakiej kolejności zwierzęta zmierzają do mety.

- 5 Jakie figury i w jakiej kolejności znajdują się na ogonie latawca?

- 6 Przyjrzyj się ilustracji i dokończ zdania ustnie.

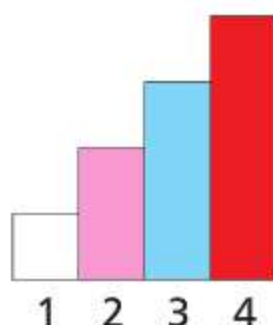
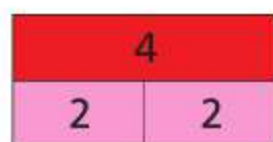
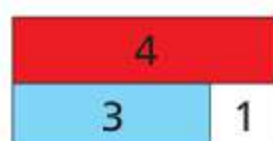
- Kasia otrzymała złoty medal za zajęcie miejsca...
- Marek dostał srebrny medal za zajęcie miejsca...
- Ania zdobyła brązowy medal za zajęcie miejsca...

Na tropie
liczby 3

Ile?

4
cztery

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile na biurku jest piórników. Ile jest książek? Ile jest pędzelków? Ile temperówek? A ile jest ołówków?
- 2 Których przedmiotów jest jeszcze po 4?
- 3 Czego jest więcej: lampek czy książek? Czego jest mniej: pędzelków czy ołówków?
- 4 Rozejrzyj się po klasie i poszukaj, których przedmiotów jest 4.

Który z kolei?

Pierwszy, drugi, trzeci, czwarty.

5 Przyjrzyj się ilustracji. Odpowiedz na pytania.

- Licz od lewej strony. Jakiego koloru czapkę ma pierwszy krasnal? Jakiego drugi? Jakiego trzeci? A jakiego czwarty?
- Licz od prawej strony. Który z kolei krasnal ma czerwoną czapkę? Który żółtą? Który różową? A który fioletową?

6 Wskaż piłkę, która jest czwarta od prawej strony i druga od lewej.

WARSZAWA 44 km

Na tropie
liczby 4

Siedziały 3 ptaki, przyleciał 1, razem są 4 ptaki.

$$\begin{array}{ccccccc} 3 & & \text{dodać} & 1 & \text{równa się} & 4 \\ 3 & & + & 1 & = & 4 \end{array}$$

- 1 Przyjrzyj się ilustracjom. Ułóż do każdej sytuacji krótkie opowiadanie i odczytaj matematyczny zapis.

stały

dobiegł

razem

?

$$2 + 1 = 3$$

był

przyszła

razem

?

$$1 + 1 = 2$$

tu jest

a tu

razem są

?

$$1 + 3 = 4$$

tu są

a tu

razem są

$$2 + 2 = 4$$

- 2 Oblicz w pamięci.

$$3 + 1 = \boxed{?}$$

$$1 + 2 = \boxed{?}$$

$$1 + 1 = \boxed{?}$$

Były 3 liście, odpadły 2, został 1.

3 odjąć 2 równa się 1

3 - 2 = 1

- 1 Przyjrzyj się ilustracjom. Ułóż do każdej sytuacji krótkie opowiadanie i odczytaj matematyczny zapis.

rosły

ucięto

został

?

4 - 3 = 1

były

pękły

zostały

?

4 - 2 = 2

były

zjedzono

zostało

?

2 - 1 = 1

rosły

ścięto

zostały

?

3 - 1 = 2

- 2 Oblicz w pamięci.

$$4 - 2 = \boxed{?}$$

$$4 - 1 = \boxed{?}$$

$$3 - 2 = \boxed{?}$$

Ile?

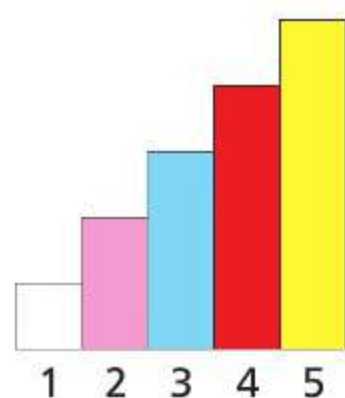
5

pięć

5				
1	1	1	1	1

5				
4				1

5				
3			2	

- 1 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile w sklepie jest lalek. Ile jest samochodzików? Ile jest maskotek kotków? Ile jest książek?
- 2 Których zabawek jest jeszcze po 5?
- 3 Czego jest więcej: maskotek, piesków czy lalek? Czego jest mniej: klocków z literami czy figurek dinozaurów?
- 4 Rozejrzyj się po klasie i poszukaj przedmiotów, których jest 5.

Który z kolei?

Pierwszy, drugi, trzeci, czwarty, piąty.

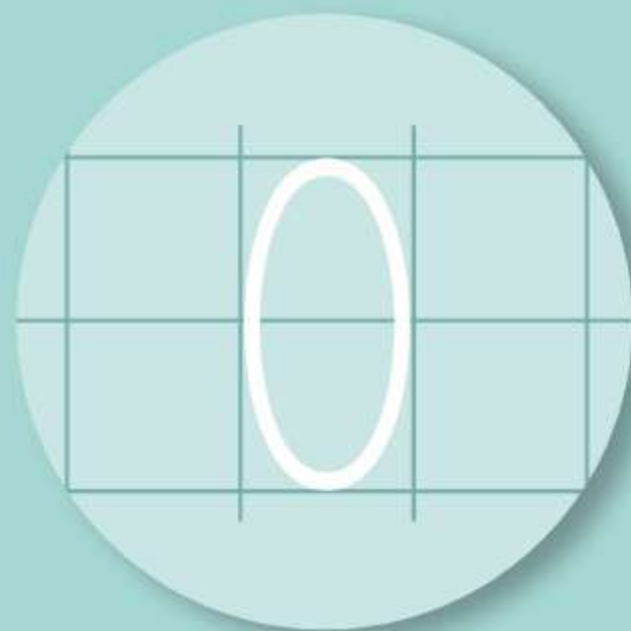
- 5 Przyjrzyj się ilustracji. Wymień najpierw numery kolejnych stopni, które Ania pokonuje, idąc do góry, a potem – na dół.

- Powiedz, na którym stopniu stoi Ania.
 - Powiedz, na którym stopniu siedzi kot.
- 6 Powiedz, jakiego koloru jest pierwszy wagon. Jakiego drugi? Jakiego trzeci? Jakiego czwarty, a jakiego piąty?

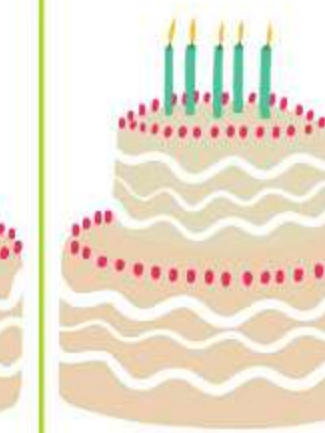

Na tropie
liczby 5

Ile? 0 zero

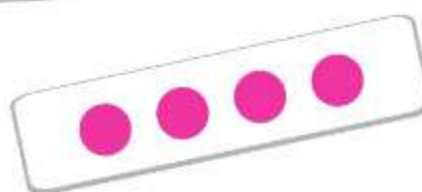
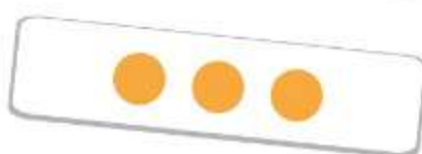
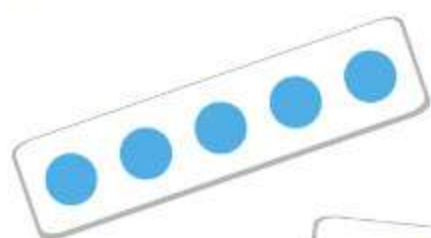
5					
4					
3					
2					
1					
0					

					
0	1	2	3	4	5

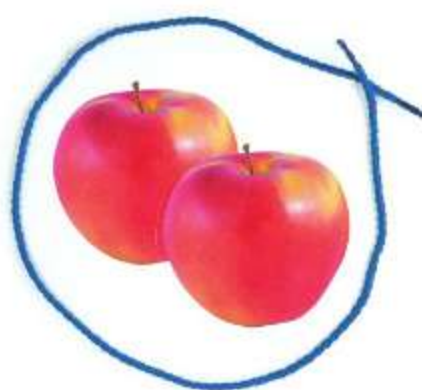
- 1 Policz i powiedz, ile motyli jest na każdym obrazku.

- 2 Wskaż kartoniki od najmniejszej liczby kropek do największej.

- 3 Policz i powiedz, ile elementów znajduje się w każdej pętli. Wskaż odpowiednią liczbę na osi liczbowej.

cena 200 zł

Na tropie
liczby 0

Spis treści

I Witaj, szkoło!

1. Dzień bez podręcznika
2. Witamy w szkole 4
Piosenka na dobry początek
M. Strzałkowska 6
3. Mój pierwszy dzień w szkole 8
Jak to będzie?
R. Jędrzejewska-Wróbel 8
4. Wakacyjne wspomnienia 10
5. Moje ulubione zajęcia 11

II W naszej klasie

6. Dzień bez podręcznika
7. Zasady naszej klasy 12
8. Nie rób drugiemu,
co tobie niemiłe 13
9. Przyroda wokół nas 14
10. Dzień bez podręcznika

III Szkolne podróże

11. Moja droga do szkoły 16
Zadanie domowe
R. Jędrzejewska-Wróbel 16
Litery **o, O** 18
12. Znaki drogowe 20
Gimnastyka oka i języka 20
13. Zasady ruchu drogowego 22
Drogowi opiekunowie (fragment)
M. Przewoźniak 22
14. Spotkanie z arą (litery **a, A**) 24
15. Rytmy świata 26

IV Nowinki z mojej szkoły

16. Kto pracuje w mojej szkole? 28
Tropiciele wiedzy 29
17. Rysuję mapy (litery **m, M**) 30
18. Bezpieczna szkoła 32
Gimnastyka oka i języka 32
19. Moja klasa 34
Zupełnie jak dorośli
R. Jędrzejewska-Wróbel 34
20. Urodziny (litery **t, T**) 36

V Złota polska jesień

21. Dary jesieni 38
Gimnastyka oka i języka 38
22. Jesienny ogród (litery **i, I**) 42
23. Jesienne złoto 44
Tropiciele wiedzy 44
Pora wesoła, M. Głogowski 45
24. W smoczej spiżarni (litery **j, J**) 46
Rondelkolandia 48
25. Babie lato 49

VI Dbam o siebie i moją klasę

26. U logopedy (litery **u, U**) 50
Gimnastyka oka i języka 52
27. W zdrowym ciele zdrowy duch 54
Warto ich znać! 55
28. Mój tornister (litery **ó, Ó**) 56
29. Mój dzień 58
Bawimy się z Noni 58
30. Dzień bez podręcznika

VII Mój dom rodzinny

31. Prawa i obowiązki dziecka	62
<i>Kłopotliwe bliźniaki</i>	
R. Jędrzejewska-Wróbel	62
32. Gdzie mieszkam? (litery d, D)	64
Tropiciele wiedzy	66
33. Dobry sąsiad	67
Gimnastyka oka i języka	67
34. Domy zwierząt	70
35. Dzień bez podręcznika	

VIII W świecie lektur

36. Bohaterowie z ekranu (litery e, E) ...	72
Bawimy się z Noni	74
37. Szkolna biblioteka	76
Tropiciele wiedzy	77
38. Pamiątki mamy i taty (litera a)	78
39. Komponuję opowiadanie	
o Plastusiu	80
<i>Dlaczego nazywam się Plaster</i>	
(fragment książki <i>Plaster</i> owy	
<i>pamiętnik</i>), M. Kownacka	80
40. Pamiętnik (litera e)	82
Gimnastyka oka i języka	84

Muzyka

Abecadło muzyczne	85
Klocki rytmiczne	85
Abecadło instrumentów	86
Instrumenty perkusyjne	86
Piórką, dźwiękiem i pędzelkiem	87

Poczytanki – dodatkowe teksty do czytania

<i>Pobudka</i> , Z. Stanecka	88
<i>Półka</i> , Z. Stanecka	89
<i>W lesie</i> , Z. Stanecka	90
<i>Bałagan</i> , Z. Stanecka	91
<i>W domu u Cyryla</i> , Z. Stanecka	92
<i>„Księga bajek”</i> , Z. Stanecka	94

Matematyka

Orientacja w przestrzeni	
– określanie położenia	96
Orientacja w przestrzeni	
– kierunki	97
Orientacja w przestrzeni	
– odległość	98
Cechy wielkościowe	99
Figury geometryczne	100
Przeliczanie w zakresie 10.	
Porównywanie liczebności	101
Grupowanie według wybranej	
cechy	102
Rytmy	103
Liczba 1	104
Liczba 2	106
Liczba 3	108
Liczba 4	110
Dodawanie liczb w zakresie 4	112
Odejmowanie liczb w zakresie 4	113
Liczba 5	114
Liczba 0	116

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: s. I (ilustracja) Marcin Piwowski

Tekst główny:

Ilustracje: (logo *Listy od Hani i Henia*) Zofia Dzierżawska; (logo: *Gimnastyka oka i języka, Tropiele wiedzy, Ulica Ciekawych Wyrzów, Bawimy się z Noni, Rondelkolandia, Abecadło muzyczne, Abecadło instrumentów, Piórkiem, dźwiękiem i pędzelkiem, laleczka Noni*) Marta Krzywicka; s. 4–7 Marcin Piwowski; s. 9 Anna Wielbut; s. 10 (zamek, las, samolot, góry) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 11–12 Marcin Bruchnalski; s. 13 (dzieci) Elżbieta Kacprzak; s. 14–15 Marta Drapiewska; s. 16–17 Anna Wielbut; s. 18–19 Marcin Piwowski; s. 20 (oko, okno, osa, owoce) Marcin Piwowski, (tło do fotografii, lzy) Marta Krzywicka; s. 21 Marcin Piwowski; s. 23 (piesi po zmroku) Marcin Bruchnalski, (dom, kot, most, koło, rondo) Daniel de Latour; s. 24–25 Marcin Piwowski; s. 26–27 (ilustracje do fotografii) Marta Krzywicka; s. 28 Daniel de Latour; s. 29 Natalia Tilszner; s. 30–31 Marcin Piwowski; s. 32 Ewa Poklewska-Koziełło; s. 33 Daniel de Latour; s. 34–35 Anna Wielbut; s. 36–37 Marcin Piwowski; s. 39 Marta Drapiewska; s. 40–41 Klara Wicenty; s. 42–43 Marcin Piwowski; s. 44 Natalia Tilszner; s. 45 Klara Wicenty; s. 46–47 Marcin Piwowski; s. 49 (pies, chmura) Marcin Piwowski; s. 51 Marcin Piwowski; s. 52 (strzałka, ósemka, linie) Marta Krzywicka; s. 53 Magdalena Wosik; s. 54 Marcin Bruchnalski; s. 55 Daniel de Latour; s. 56–57 Marcin Piwowski; s. 58–59 Daniel de Latour; s. 60–61 (projekt rozkładówki, ilustracje do fotografii) Marta Krzywicka; s. 62–63 Anna Wielbut; s. 64–65 Marcin Piwowski; s. 66 Natalia Tilszner; s. 68–69 Marcin Bruchnalski; s. 70–71 Marta Drapiewska; s. 72–73 Marcin Piwowski; s. 74–75 Małgorzata Cieślak; s. 76 Marcin Bruchnalski; s. 77 Natalia Tilszner; s. 78–79 Marcin Piwowski; (wkładka – Plastuś) Marta Krzywicka; s. 82–83 Marcin Piwowski; s. 85–86 Agata Juszcak; s. 88–95 Ewa Poklewska-Koziełło; s. 96 (domek, kot, pies, las) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 97 (dzieci na schodach) Przemysław Surma; s. 98 (dzieci biegnące do mety) Diana Karpowicz; s. 101 (kot, mysz, róża, pszczoły) Daniel de Latour; s. 102 (jabłko, lody, sałata, sukienka, spodenki, buty, mydło, gąbka, szczoteczka do zębów) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 103 (dziewczynka, chłopiec) Daniel de Latour; s. 104, 106, 108, 110, 114 (ilustracje do monografii liczby) Paulina Radziejewska; s. 105, 107, 109, 111, 115 (postacie w rzędki) Przemysław Surma; s. 116 (tort) Aleksandra Woldańska-Płocińska

Fotografie: s. 8, 16, 58, 74, 105, 107, 109, 111, 112, 113, 115 (laleczka Noni) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP; s. 10 (dziewczynka) Serhiy Kobaykov/Shutterstock.com, (dziewczynka, chłopiec) DenisNata/Shutterstock.com, (chłopiec) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (Smok Wawelski) les polders/Alamy/BE&W, (bursztyn) Karol Kozłowski/Shutterstock.com, (kapelusz góralski) G. Bryk/WSiP, (kamień) Bragin Alexey/Shutterstock.com; s. 13 (dzieci na placu zabaw) Hirlesteanu Constantin-Ciprian/Shutterstock.com, (smutny chłopiec siedzący) Anna Jurkovska/Shutterstock.com, (dzieci biegnące za piłką) Anatoliy Samara/Shutterstock.com; s. 14 (jabłka w koszu) Veniamin Kraskov/Shutterstock.com, (gruszki) Julia Zakharova/Shutterstock.com, (śliwki) Nikolay Petkov/Shutterstock.com; s. 15 (buraki) tinnko/Shutterstock.com, (marchewki) atoss/Shutterstock.com, (kapusta) JIANG HONGYAN/Shutterstock.com; s. 20 (chłopiec) windu/Shutterstock.com, (dziewczynka) Roger Jegg-Fotodesign-Jegg.de/Shutterstock.com, (dziewczynka) ND1939/iStockphoto.com; s. 22 (dziewczynka) James Flint/Shutterstock.com, (chłopiec) DenisNata/Shutterstock.com; s. 26 (chłopiec patrzący przez lornetkę) MaszaS/Shutterstock.com, (krakowiak – zdjęcia figur w kostiumach ludowych z udziałem Dziecięcego Zespołu Pieśni i Tańca „Varsovia” pod kierunkiem artystycznym Jarosława Janiaka) overline/Piotr Ratajski/WSiP, (Masajowie) Getty Images/Nico Tondini/Flash Press Media, (Aborygen) Getty Images/Paul Souders/Flash Press Media, (Afrykanin z bębniem) Getty Images/Buena Vista Images/Flash Press Media; s. 27 (Indianin) Nik Wheeler/Corbis/FotoChannels, (Hinduska) Getty Images/Images Bazaar/Flash Press Media, (Indianin) Getty Images/Robert Harding World Imagery/Flash Press Media, (Hinduska) Getty Images/Images Bazaar/Flash Press Media, (Hinduska) Terraqua Images/Corbis/FotoChannels, (flet) Colour/Shutterstock.com, (bęben) Artmim/Shutterstock.com, (gitara) Yuliya Rusayeva/Shutterstock.com, (harfa) Dmitry Skutin/Shutterstock.com; s. 27, 86 (tamburyn) R. Piątkowski/WSiP; s. 28 (dziewczynka) Gorilla/Shutterstock.com; s. 40, 41 (pomidor) topseller/Shutterstock.com, (cebula) kontur-vid/Shutterstock.com, (dary jesieni) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP; s. 41 (papryka) Alexander Dashewsky/Shutterstock.com, (marchewka) Olinchuk/Shutterstock.com, (kapusta) Kellis/Shutterstock.com; s. 48 (kucharek, przysmaki z jajek) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP; s. 49 (Józef Chełmoński, *Babie lato*, 1875) reprodukcja; s. 52 (sesja z Zosią) overline/Piotr Ratajski/WSiP; s. 55 (Adam Małysz – lecący) FRANCK FAUGERE/DPPI/BE&W, (Adam Małysz – portret) Imago Sport/East News; s. 60, 61 (sesja z Zosią) overline/Piotr Ratajski/WSiP; s. 61 (lampka nocna) Artkot/Shutterstock.com, (kran) newphotoservice/Shutterstock.com, (mydło, kubek) G. Bryk/WSiP, (miska) K13 ART/Shutterstock.com; s. 76 (dzieci z książką) Sergiy Bykhunenko/Shutterstock.com; s. 80 (Plastuś) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP, s. 81 (czerwone pióro) Michaela Stejskalowa/Shutterstock.com; wkładka s. 1 (gumka „kreślarska”, kreda, stary piórnik, ołówki, ćwiczenia elementarowe, temperówka na zyletkę) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP, (kałamarz i pióro) ronstik/Shutterstock.com, (pudełko ozdobne z kredkami) Selena/Shutterstock.com; wkładka s. 2 (farby akwarelowe i pędzel) Kitch Bain/Shutterstock.com, (nożyczki) Coprid/Shutterstock.com, (tablet) pressureUA/Shutterstock.com; s. 81 (kredki) B. Wojciechowski i J. Cukla/WSiP, (kredki świecowe) bogdan ionescu/Shutterstock.com, (piórnik z kredkami) Photocrea/Shutterstock.com, (temperówka) Gelpi/Shutterstock.com, (ołówki i długopisy) urfin/Shutterstock.com, (gumka) ZanyZeus/Shutterstock.com, (kolorowe kredy) Robyn Mackenzie/Shutterstock.com; s. 86 (trójkąt muzyczny) tkemot/Shutterstock.com, (kołatka) R. Piątkowski/WSiP, (grzechotka) Intraclique LLC/Shutterstock.com, (talerze) Piotr Kubat/fotoputto.com/WSiP, (bębenek) PhotoDisc; s. 87 (Teodor Axentowicz, *Kolomyjka*, 1895) reprodukcja, (Vincent van Gogh, *Gwiaździsta noc*, 1889) reprodukcja, (twórca nieznany, *Jerzy Waszyngton podczas polowania na lisy w swojej posiadłości w Wirginii*) Bettmann/Corbis/FotoChannels; s. 96, 98 (miś) Jiri Hera/Shutterstock.com; s. 96 (pudło) Odua Images/Shutterstock.com, (stołek) PhotoBalance/Shutterstock.com; s. 97 (dziecko tyłem) N. Marszałek/WSiP, (dziecko tyłem) Dave Pot/Shutterstock.com, (półka z książkami) donatas1205/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi JM/Shutterstock.com, (rower) s_oleg/Shutterstock.com, (chłopiec) Vladimir Melnikov/Shutterstock.com; s. 97, 112 (dziecko bokiem) Danylo Kamianskoi/Shutterstock.com; s. 98 (pejzaż) Pawel Kazmierczak/Shutterstock.com, (samolot) InsectWorld/Shutterstock.com, (chłopiec) Gelpi JM/Shutterstock.com, (motyl) Marco Uliana/Shutterstock.com, (samochód) JazzBoo/Shutterstock.com, (pies) Eric Isselee/Shutterstock.com, (miski) Kitch Bain/Shutterstock.com, (stół) donatas1205/Shutterstock.com, (lampka) Bildagentur Zoonar GmbH/Shutterstock.com, (farby) topnatthapon/Shutterstock.com, (pędzel) burnell/Shutterstock.com; s. 98, 103 (lalka) Andrey Osipets/Shutterstock.com; s. 99 (dzieci) Velychko/Shutterstock.com, (lwy) Eric Isselee/Shutterstock.com, (książka) Sanit Fuangnakhon/Shutterstock.com, (księga) pzAxe/Shutterstock.com, (mężczyźni) Gelpi JM/Shutterstock.com, (ołówki) HomeStudio/Shutterstock.com, (kamień) aperturesound/Shutterstock.com, (piórko) schankz/Shutterstock.com, (deska) ronstik/Shutterstock.com, (sok) Prapann/Shutterstock.com; s. 100 (bryła) Anita Ponno/Shutterstock.com, (ekierka) Olena Zaskochenko/Shutterstock.com, (dach) A.Penkov/Shutterstock.com, (zeszyt) Olga Kovalenko/Shutterstock.com, (drzwi) Alexander Kalina/Shutterstock.com, (płot) Anan Kaewkhammul/Shutterstock.com, (pizza) Mega Pixel/Shutterstock.com, (rama) scenery2/Shutterstock.com, (obraz) Alice Franz/Shutterstock.com, (kostka Rubika) tehcheesiong/Shutterstock.com, (zegar) inxti/Shutterstock.com, (rower) Vladyslav Starozhylov/Shutterstock.com; s. 100, 105 (1 złoty) M. Koziół/WSiP; s. 101 (czereśnie) Mostovyi Sergii Igorevich/Shutterstock.com, (skarpety) Africa Studio/Shutterstock.com, (dzieci) Gelpi/Shutterstock.com, (chłopiec) Andresr/Shutterstock.com, (wiewiórki) panbazil/Shutterstock.com, (orzechy laskowe) Stanislav Gryschenko/Shutterstock.com; s. 101, 115 (dziewczynka) Max Topchii/Shutterstock.com; s. 102, 117 (pętelki) G. Bryk/WSiP; s. 103 (skakanka) LU HUANFENG/Shutterstock.com, (piłka nożna) Torsak Thammachote/Shutterstock.com, (rakietka tenisowa) pukach/Shutterstock.com, (żywcy) Nordling/Shutterstock.com, (robot) Denis Kovin/Shutterstock.com, (miś) Picsfive/Shutterstock.com, (ciężarówka) Denis Kovin/Shutterstock.com, (klocki) Nenov Brothers Images/Shutterstock.com; s. 104 (kogut) Vasina Natalia/Shutterstock.com; s. 104, 106, 108, 110, 114 (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116 (ręce) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 104, 106, 108, 110, 114, 116 (kostka domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com; s. 105, 107, 109, 111, 115 (zegar) ThavornC/Shutterstock.com; s. 105 (kredki) Monkik/Shutterstock.com, (dzieci) Veronica Louro/Shutterstock.com, (tabliczka) DPIx Center/Shutterstock.com, (waga) Yganko/Shutterstock.com; s. 105, 107 (mleko w kartonie) Epsicons/Shutterstock.com; s. 106 (jabłka) Anna Kucherovala/Shutterstock.com, (dziewczynka) DoublePHOTO studio/Shutterstock.com; s. 107, 113 (jabłko) Nattika/Shutterstock.com; s. 107 (śliwka) Valentyn Volkov/Shutterstock.com, (gruszka) Maks Narodenko/Shutterstock.com, (truskawka) Alex Staroseltsev/Shutterstock.com, (wiśnia) RomanKorytov/Shutterstock.com, (pomidory) MaleWitch/Shutterstock.com, (piłkarz) wavebreakmedia/Shutterstock.com, (2 złote) M. Koziół/WSiP, (karteczka) shutterstock_245949898, (ciężarek) siloto/Shutterstock.com; s. 108 (piłki) martan/Shutterstock.com; s. 109 (łatawiec) photka/Shutterstock.com, (jeź) dmitriyGo/Shutterstock.com, (żółw) Susan Schmitz/Shutterstock.com, (ślimak) pio3/Shutterstock.com, (rysunkowe dzieci) Yurchenko Yulia/Shutterstock.com, (trójkąt) Natalia Siverina/Shutterstock.com, (telefon) Skylines/Shutterstock.com, (kostka) Ingvar Bjork/Shutterstock.com, (oliwa) yurchello108/Shutterstock.com; s. 110, 117 (żołędzie) mythja/Shutterstock.com; s. 111 (krasnale) Roy Myers/Shutterstock.com, (piłki) Africa Studio/Shutterstock.com, (miś) Elena Boshkovska/Shutterstock.com; s.112 (sikory) panbazil/Shutterstock.com, (płot) Sergej Razvodovskij/Shutterstock.com, (dzieci) Luis Louro/Shutterstock.com, (żółw) JDCarballo/Shutterstock.com, (żółw) XAOC/Shutterstock.com, (szczoteczki do zębów) Evgeny Karandaev/Shutterstock.com; s. 113 (jesienna gałąź) Valeev/Shutterstock.com, (dalie) Vilor/Shutterstock.com, (sekator) Mrklong/Shutterstock.com, (balony) Africa Studio/Shutterstock.com, (ogryzek) Emilio100/Shutterstock.com, (drzewo) WathanyuSowong/Shutterstock.com; s. 114 (biedronki) irin-k/Shutterstock.com; s. 115 (kot) Eric Isselee/Shutterstock.com, (pociąg) Hibrida/Shutterstock.com, (5 złotych, 5 groszy) M. Koziół/WSiP, (świeczka) Evlakhov Valeriy/Shutterstock.com, (baniak) neiromobile/Shutterstock.com, (hantle) Enlightened Media/Shutterstock.com; s. 116 (kasztan) Tadeusz Wejkszo/Shutterstock.com; s. 117 (motyle) suns07butterfly/Shutterstock.com, (szyszka) TAWAT HANTRAKOOL/Shutterstock.com, (kasztany) Africa Studio/Shutterstock.com, (jabłka) Djins/Shutterstock.com, (grzyby) fotosav/Shutterstock.com, (linijka) Vladislav Gudovskiy/Shutterstock.com, (list) goir/Shutterstock.com, (zegar) Adrian Niederhauser/Shutterstock.com, (hulajnoga) Sergiy Kuzmin/Shutterstock.com

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ *Ustawy o prawie autorskim*. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.